

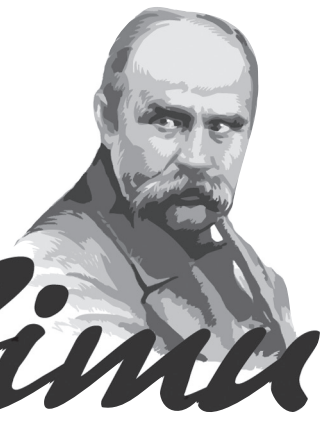

Фото на згадку учасників Міжнародної науково-практичної конференції в Публічній бібліотеці імені Лесі Українки. 27 серпня, м. Київ

Георгій ФІЛІПЧУК,
академік НАПН України

Київ. Публічна бібліотека імені Лесі Українки. Міжнародна науково-практична конференція *“Українська культура як духовна зброя Незалежності: мистецтво, освіта та міжнародний культурний діалог”*. Цей день особливо значущий для українців, оскільки обрамлений відзначенням 170-річчя народин славного сина України **Івана Франка**. До організації цього наукового форуму були залучені академічні інституції НАПН України (Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна), Національна музична академія України, університети, українські та міжнародні громадські організації, серед яких ВУТ “Просвіта” імені Тараса Шевченка (голова Павло Мовчан та заступник Георгій Філіпчук), міські об’єднання “Просвіти” Києва (голова Кирило Стеценко) та Івано-Франківська.

Особлива дяка натхненній організаторці цього міжнародного заходу Лесі Королик-Бойко — Амбасадорці української культури і мистецтва, Послу Миру, голові Міжнародної організації “Поступ жінок-мироносиць у діаспорі”, модераторам: Ользі Романюк — директорці Публічної бібліотеки імені Лесі Українки, матері Захисника України, Анетті Омельченко — доцентці кафедри теорії та методики музичної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, матері Захисника України, доктору педагогічних наук Наталії Філіпчук.

Простора зала бібліотеки уквітчана завдяки Зої Ружин унікальними вишиваними творами народних майстрів України, що гармонійно вписуються в образи Франка та Лесі Українки, мовби продовжуючи ту ходу національної мистецької краси, яку розпочала ще в XIX

“Хто визволиться сам, той буде вільний...”

столітті Лесина мама — **Олена Пчілка**. Бо саме тоді Європа і Світ були подивовані й закохані в незбагненне мистецтво української вишивки завдяки її зібранню українського орнаменту, виданому в Парижі 1876 року, коли в уярмленій кацапами Україні вже лютували українофобські Валуєвський циркуляр та Емський указ царя, із заборобою видавати і ввозити українські книжки.

У контексті дуже чутливої теми “Культура і війна”, що наскрізно пронизувала виступи й доповіді заходу, об’єднуючи науковців та громадських діячів Америки, Італії, Іспанії, України, — ці духовні рукотвори майстрів, що не знають кордонів, були дуже “до лиця” присутнім тут знаковим українським Поетам. Недарма той же Франко — законодавець свого часу нової вишиванкової моди, в “Одвертому листі до галицької молодіж” закликає: *“Ми мусимо навчитися чути себе Українцями — не галицькими, не буковинськими Українцями, а Українцями без офіційних кордонів”*. Оця найсвятіша національна справа єдності на материзні і поза її межами і стала лейтмотивом цього дійства. Не декорвана і не декларована, а сутнісна, без ілюзії і самообману, що Народ стане на ґрунт нерозривної єдності і консолідації, якщо наріжними каменями для будівництва міцної “української хати” будуть національна культура, українська мова, віра і традиція, історична пам’ять.

Бо в історії обмаль прикладів, коли, розмовляючи різними (чужими й часто ворожими) мовами, молячись чужим богам, пошановуючи не просто різних

героїв, а вкрай полярних щодо світоглядних поглядів, можна якось зростити міцну, конкурентоспроможну, згуртовану націю. У разі, коли і траплялися винятки, то подібні утворення були нетривкими, неконкурентними, вразливими для підкорення і знекорінення. Це — “мертві” народи (за Фіхте) з втраченою національною ідентичністю, яку неможливо замінити жодною іншою — політичною, регіональною, соціальною, професійною, корпоративною, навіть громадянською. Бо *“чути себе Українцями”* — то є емоція серця, почуття й усвідомлення належності до свого Роду й рідного Народу.

Тому жорстока війна, яку ведуть проти України московити, є не тільки “за землю, гори і море”, а проти нашої української ідентичності. І що сильніше ідентичність вкорінена в серце й душу народу, то менше шансів для будь-якого агресора здолати його волю, незалежність, прагність до національного життя. Така історична доля, що українці та Україна (очевидно, не тільки) впродовж багатьох століть виборювали своє природне право на збереження власної ідентичності, передусім від одвічного ворога — ординської московії. Цю найвищу ознаку ідентичності під іменням “українськість” різномасті зайді й вороги намагалися завжди витолочити, зруйнувати, винищити скрізь, різними способами і засобами — від мілітарного до культурно-освітнього, духовного, лінгвоцидного, екоцидного та етноцидного. Вій-

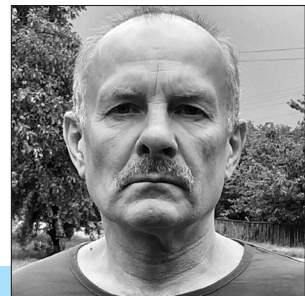
Продовження на стор. 2

СВЯТОСЛАВУ
ВАСИЛЬЧУКУ — 85!

5

ЄВГЕН ПАШКОВСЬКИЙ

6–7

ЮРІЙ МОСЕНКІС

13

ЕДУАРД ОВЧАРЕНКО

14–15

ПЕРЕДПЛАТА—2026

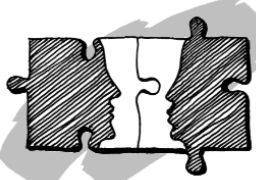
Тижневик “Слово Прогвіти” (індекс 30617) можна передплатити у відділеннях “Укрпошти” за допомогою “Каталогу медіа України” на друге півріччя 2026 рік (стор. 41).

Вартість є такою:

1 міс. — 71 грн.

3 міс. — 213 грн.

Будьмо, друзі, разом!

“Хто визволиться сам, той буде вільний...”

Закінчення.
Поч. на стор. 1

ни, сплановані голодомори, репресії, денаціоналізація, заборонні засоби щодо рідної мови, школи і церкви. Усе це перетворювало єдину мету — перетворити українство на безпам'ятних манкуртів, на духовно скалічених рабів.

Пригадується період, коли на липневому Хрещатику 1990 року підняли освячений український Прапор, тоді стало “гуляти” число “376”. Приблизно в такому вимірі фахівці оцінювали кількість заборонних циркулярів-казів, які видавалися колонізаторами та їхнім доморошеними служками для вбивства української мови. Бо якраз саме рідна для українців мова була найвиразнішою та найбільш сакральною цінністю, саме вона була тим оберегом, який не давав можливості злій долі розчинити українців серед “інших”.

Слід визнати, що варваризація з боку московитів щодо українства триває вже понад чотири століття, з часів, коли їхні царі та “патріархи” публічно спалювали книги, написані освіченими українцями з Києво-Могилянської, Острозької академій, починаючи з книги “Учительне Євангеліє” К. Ставровецького. Подібна інквізиційна політика ніколи з боку москви не припинялася, попри те, що царі змінювалися більшовиками (незалежно лєніністами, троцькістами чи сталіністами), “демократами”, рашистами. Українська мова в усі історичні періоди була для москво-імперців величезною загрозою. Газета “Кієвлянин” напередодні Першої світової війни писала, що національно-визвольні рухи разом узяті не були такими небезпечними, як постанови і розвії української літературної мови, яка, вважали, вдарить осиноним колом в саму основу “єдиної і неделимої” імперії.

Поети, вчені, літературознавці, педагоги ставали першими жертвами в часи, коли загострювалися репресії проти українськості. Відома доктрина троцького зазначала, що “Україна буде нашою тоді, коли Петлюра буде вибитий з народної пам'яті”. Це означало, що все українське мало бути дотла винищено в різний спосіб. У секретному доносі полтавського губернатора багговута (1914 р., №201) міністру внутрішніх справ пропонується не призначати на будь-які посади людей, які навіть у далекому минулому мали відношення до українських прагнень... А тому в школах, семінаріях та інших навчальних закладах “на посади ректорів, директорів, глав церковних епархій призначати виключно великоросів. Чинити дуже крутий тиск на всіх, хто має українськості настрої...”

Варто визнати, що сутність цієї українофобської програми трохи пізніше ще жорстокіше впроваджував каганович, делегований сталінін для вирішення “українського питання”, насаджуючи в Україні програму російського шовінізму, не “впускаючи” в міста українську мову та культуру, застосовуючи до украї-

їнців небачених масштабів репресії.

У фундаментальній праці “Тисяча років українській культурі” (М. Семчишин) зазначено, що кінець 20-х і початок 30-х ознаменувалися тотальним українобичством, коли з 10657 українських священників живими залишилось близько 200; знищено понад 250 письменників; 27 академіків, переважно суспільно-гуманітарних наук. Сталін для вбивства визначних українців призначив навіть спеціального розстрільного ката кашкетіна. Одразу ж після закінчення Другої світової війни в Україні підпали під масштабну заборону книги українських авторів. Таємна інструкція (1947 р.) передбачала повне знищення накладів понад 3600 назв авторів україномовних книг, табууючи національне слово і думку. Великі міста напередодні відновлення нашої Незалежності вже поголовно були окацаповані. Етноцид і лінгвоцид досягли своїх злоторних результатів зі знищення української ідентичності.

На 1988 рік у Києві функціонувало 152 російськомовні і лише 34 україномовні школи; у Харкові — відповідно 156 і 2; в Одесі — 90 і 3; у Херсоні — 49 і 5; у Донецьку в усіх 146 школах навчання здійснювалося тільки московським язиком; у Луганську всі 60 шкіл були обмосковленими, не відкрито жодної української. На додачу до цього за русифікацію в Україні також щедно доплачували, оскільки компартійна “реформа” передбачала поділ класів та 15% надбавку до зарплат учителів, які викладали російську мову.

Про дошкільну, професійно-технічну освіту годі й говорити, адже тут язик домінував майже в абсолюті. У тому ж Луганську та області вже навіть у незалежницький період України викладання у вищих державно українською мовою становило лише 6,3%. Парадокс, проте доконтинентальний факт, коли, перебуваючи на початку 2000-х в одному з університетів, на запитання, чому так, відповідь була наступною: “але ж українську мову й літературу викладаємо українською” (!) Без коментарів.

Цьому українобиччю мартирологу немає ні кінця ні краю. Небачена русифікація проникала в усі життєві пори українства. Описуючи таку безпросвітну реальність, І. Огієнко ще майже 80 років тому (1947) в “Голготі” напише: “Немає рідної в нас школи, своєї церкви в нас нема. Нема й не буде їх ніколи, бо в нас “московська” тюрма”. Справді, в цих віршованих рядках відобража-

лась першопричинність знекоріння народу, денаціоналізації, втрати власної ідентичності, безпомилково вказуючи на головну підставу страшно національної бід. Нею була і є кровожерна московія.

Проте якщо можна і треба знаходити вдалість переконливих аргументів, що винуватцем усіх бід і трагедій лінгвоцидного періоду були москвичина та наша бездержавність, то в суверенній державі вже неприпустимо, щоби ця інерція денаціоналізації продовжувалася, а почасті й підтримувалася тими, хто згідно з Конституцією мав би стояти на захисті національно-культурного, політичного, економічного і духовного суверенітету. Бо недостатньо для усвідомлення реальних загроз національній безпеці України лише погляду “в архіви” та в нашу минувшину, хоча і там достатньо повчальних уроків для сущих.

Важливо говорити з народом правдою, доводячи також, чому такі суспільно-державні маразми відбуваються за умов відновленої Держави. Адже важко заперечувати очевидні факти, що чимало антиукраїнських свідомих рішень та діянь (у сферах освіти, культури, мовної та інформаційної політики) найвищими владними структурами та політиками чинилися в спосіб, мовби з уклінним запрошенням в Україну “руського міра”. Інакше неможливо пояснити таку управлінську дичину: чому в Конституційній Державі безкарно, впродовж років в 15 областях відбувалися паради “мовного (російського) суверенітету”; чому бездіяльно поводитися передусім Міністерства від освіти та культури, коли в Криму державною (українською) мовою в 600 школах навчалось лише 0,2% учнів; чому владі “...мовчали. Та мовчки чунали чуби”, коли в Донецьку українці боролися за відкриття бодай однієї української школи; чому ніхто не протидіяв рашистським устремлінням лужкова-жириновського з відкриття 12 філій московсько-петербургських університетів у 370-тисячному Севастополі за “стандартами” путіна; чому сепаратистка (обласна депутатка) зайцева, виганяючи з трибуни прокурора, який намагався виступати українською, пізніше в МОН України призначена відповідальною за важливе питання “якості освіти”; чому кілька років тому, незважаючи на обгрунтовані прохання (С. Хмара, П. Мовчан, І. Засць, Г. Філіпчук) посилити увагу в сучасних умовах війни за нашу ідентичність і державність, масової міграції молоді за кор-

дон до значущої ролі Національного науково-дослідного інституту українознавства “найкращим” рішенням стало його закриття.

А на додачу до цього давно зіпсутого для України “товару” (як протухлий оселедець) були приєднані ще й політичні справи, які перебували поза межами будь-якого здорового глузду. Оскільки вищезгадані хиби й злотори в культурно-освітній сфері агресивно підтримувалися або україноненависницьким мовним законом “ка-ка”, або зрадницькими “харківськими угодами”, або навіть підтримкою вільного функціонування в Україні українофобських “партій” на кшталт “партії путіна”, або наданням українського громадянства чи навіть присвоєння “Героя України” тим, хто люто ненавидів (-ить) Україну, або завжди розглядав її як територію, де можна безкарно грабувати.

Здавалося б, не знайти тут правди. Зате для заподаних служок перед “рузьким міром” ці знайди та з’яничарені запродавці, видряпавшись на драбину влади, відшукують таки у своїх заплісневільних запасниках “похвалу для народу”, що “добре ходити в ярмі, / Ще краще, як батьки ходили”.

Однак не вийде. “Данайщина” не для тих, які здатні “чути себе Українцями”. Відповідь на чути для української Нації питання знаходяться в полярно іншому світоглядному вимірі. Серед багатьох негативних чинників, які стали тромбами для нації-державного поступу Народу в часи Незалежності, слід виокремити саме ті, що на видноті, про які українські просвітники говорили ще в XIX столітті — часи національного пробудження. Ключова ідея — не дати обманути себе чужинцям-фарисеям. Бо сказано в Святому Письмі: “*Бережіться фарисейської закваски, що є лицемірство*”.

Оскільки чужинство в різних форматах намагається (інколи вдало) навіть зараз експлуатувати, колонізувати, покріпачувати українців, багато з яких не відчувають себе справжніми господарями на своїй (!) землі. П. Куліш писав про цю за давню бід, якої українці мусять позбавитися: “*Страшний розплодився на Вкраїні тиск чужомовного нам панства, яке зрадливе сидить у нас на апостольських сідалищах...*”

Цю виразку на національному тілі нами й досі не заліковано, про що засвідчують афери, подібні “міндігейту”. Справді, заради пам’яті тих, кого Нація воліє перепоховати в національному Пантеоні Героїв (беззаперечно, без кождубів), заради майбутнього наступних поколінь не можна допускати й надалі управляти народом тих, хто “чужою мовою молиться чужим богам”. Хоча не менш загрозливим для захисту української ідентичності й державності є діяння тих, які ніби й не ворожі до національної справи. Справді, вони творяться і тими, хто, ретельно наряджаючись в тоги національного патріотизму, так і не подолав своєї по-

літичної короткозорості, не усвідомивши, що Нація, поставши з колін, не може розвиватися, коли (ще на рівні довоєнного часу) на одного українця припадає аж 0,3-0,5 книги, а в Туреччині чи Польщі — на два порядки більше.

Адже в той же час прогресивні (культурні) країни викупувають за рахунок бюджетів до 40% книжкових тиражів, а потім комплектують бібліотеки всіх рівнів. Багато держав уже визнали й відповідно чинять, що бібліотека, музей, театр, філармонія, картинна галерея мусять стати для народу “третім домом”. Подібна практика “за-лишкового принципу” в Україні склалася в інших стратегічно важливих сферах життєдіяльності, зокрема науці. Сумно, але навіть після Майдану, десять років тому (2016 р.) доля витрат на науку від ВВП дійшла свого “рекордного” показника — лише 0,16% від ВВП, хоча відповідний закон вимагав у 10 разів більше — 1,7%. Як приклад, від Швеції до Японії та воюючого Ізраїлю показник від їхнього ВВП доходить до 4-7%. Скажемо, що не на часі. Війна. Але даруйте, нагадую ці епізоди не для вирішення подібних проблем саме в часи екзистенційного протистояння з віковим ворогом, а радше веду мову про тривожну тенденцію, що склалася впродовж 35 років Незалежності України, в якій, на жаль, пріоритетами не стали культура, освіта, наука. А найголовніше — Людина (згідно зі ст. 3 Конституції України), оскільки превалює суто олігархічний інтерес. Але саме ці пріоритети мають стати предметом загальнонаціональної уваги як нині, так і після завершення війни.

Очевидно, Україні (і не лише) недостатньо мати формально освічену націю, а “націю культурну”. Націєкультурну! Тому й сучасна освіта (національна і глобальна) повинна здійснювати ходу від “людини освіченої до людини культурної”. Культурі в освіті — парадигма і для сучасної (воюючої) України. Тож “нова українська школа” зі своїх стартових початків має опиратися на чотири кутки “української хати”, на наріжні камені освітньої світобудови, роблячи її добротною, інтелектуальною, духовною і національною.

Не вдаючись до дискусії про значущість інноваційності, високотехнологічності, солідаризуючись із глобальною формулою “4 К” (креативність, критичність, комунікаційність, командність), опираючись на традиційну модель якості освіти (якісні: зміст, викладання, інструментарій, соціокультурне середовище); будучи суголосним із теорією П. Юркевича, що людину виховує сім’я, школа, церква, соціосередовище, все ж варто наголосити на особливій значущості цінностей української культури.

Вона затребувана не просто для освіти, естетичного задоволення, а для самого існування народу, оскільки поза національною культурою він, перетворюючись на безлику масу, зникає, бо це шкаралупа без ядра. Саме

тому ця агресивна війна є також нічим іншим, як “культурним вандалізмом московії”, адже на серпень 2026 р. знищено майже дві тисячі культурних пам’яток, понад 900 бібліотек, 141 музей, із них 20 знищено дощенту. Лише впродовж цього літа ворожими ударами спалено понад 10 млн примірників книг та сотні тисяч підручників. “Стратегія” московитських ординців є споконвік усталеною — те, що не вдалося поцупити, знищується. Адже на початку вторгнення з музею “Кам’яна Могила” (Запорізька обл.) ними було вивезено (як завжди) до своїх ермітажів 178 ціннісних артефактів, що є безцінними джерелами нашої національної пам’яті. А з **Херсонської художньої галереї ім. О. Шовкуненка** рашисти одразу ж викрали понад 1000 культурних цінностей.

Тому неформальним лейтмотивом нинішньої конференції, що проходила в Києві під моторошне виття сирен і “шахедів”, зібравши учасників з різних кутчків України та світу, був клич — “Бережімо національну культуру!”. Шануймо обереги, творців і носіїв української культури, як істинно духовну цінність Народу. Бо вона насправді народжує, захищає і зрощує Українців, що, на жаль, укотре “розлізлися межі людьми”, гнані війною й недолею. Проте навіть за таких умов (саме за таких!) Культура залишається нашою зброєю світла і надії, нашим спасінням, двигуном і любов’ю, нашим Серцем. Слово, Пісня, Мистецтво, сакральні твори історичної Пам’яті — безсмертна спадщина, що “не вмере, не загине”. Оце сказане **Ліною Костенко: “Коли Кобзар співає в протелі Кос-Аралу, / То Пісня грати розбивала вщент”**, повною мірою віддзеркалює високу місію і незбориму силу національної Музи. Вона — верховинна емоція нашої Душі. Її було відчутно в залі бібліотеки Лесі Українки, голос якої звучав безупинно серед гурту учасників культурно-мистецького, науково-освітнього форуму, мовби нагадуючи кожному про незбагненну духовну міць Людини: “Я буду вічно жити, я в серці маю те, що не вмирає!”.

Вникаючи в силу правдивості цього чуттєвого злету, усвідомлюється вічна істина Святого Письма, що **“На початку було Слово...”**. Що Словом треба проповідувати навіть тоді, коли люди від правди відвернуться і до байок нахилияться. Бо сила Слова в його Правді. Особливо ця істина актуалізується нині, коли сильні світу цього **“правдою торгують”**, а їхні брехливі слова лише “злі плоди родять”, оскільки багато слів улесливих і красивих, проте мало правдивих. Тоді не чекати ні волі, ні добра, ні миру.

Тарас Шевченко цю чесноту правди вершинно возніс під час творення першої політичної національної організації — Кирило-Методієвського братства, гаслом якого став заклик: **“Пізнай Правду — і вона зробить тебе вільним”**. Оця свята правда звучала під час форуму Словом національних Будителів — **Шевченка, Франка, Лесі Українки**; Словом великих

Просвітників і Педагогів — **Лисенка, Грушевського, Грінченка, Русової, Маланюка**; Словом Митрополитів і Духівників Нації — **Огієнка і Шептицького**. Їхнє Слово було зіткано воєдино силою думки, природною красою і духовною вірою, обдаровуючи Народ уже згадуваним високоморальним правом і обов’язком **“Чути Себе Українцями!”**

Бо Слово цих Навчителів нагадує сущим, що там, де чужа мова, де не вивчають української культури, літератури, — там не зберігається і не формується українська ідентичність. А “Народ, що не створив собі літературної мови, не стане свідомою нацією”, — стверджував І. Огієнко. Адже етнографічна чи політична спільність будь-якої спільноти є значно слабшою від того народу, що скріплений національними почуттями, оптимізмом, самосвідомістю. Тому важко (неможливо) будувати політичну націю на основі удаваної полікультурності, яка розмовляє різними мовами, виховується іншими культурами і традиціями, молиться “чужим богам”, а на противагу **Шевченкам—Франкам—Огієнкам—Грінченкам—Чикаленкам** пропагує *пушкінських—белінських—булгакових—столипінських...*

Негоже (гріховно) зрощувати ілюзію державотворення, якщо довіритись тим “поводирям”, що були авторами, ініціаторами чи слухняними виконавцями закону “ка-ка”; цинічного звернення до польського Сейму (148 “українських” депутатів) для осудження України за “геноцид”, трактуючи “волинську трагедію” згідно кремлівського сценарію; “харківських угод”; учасниками северо-донецького збирища; “вшанування” в Києві на рівні відкриття меморіальної дошки та покладання квітів українофобу столипіну.

Знаймо, що подібні діяння є однією з причин нинішньої кремлівської агресії. У суспільний простір, передовсім освітньо-культурний, таку фактологію слід впускати, щоби знати своїх друзів і ворогів. Бо коли узбіч викидається трагічна правда, окреслена, скажімо, у творах **У. Самчука “Марія”, В. Барки “Жовтий князь”, Т. Осьмачки “Ротонда душогубців”, С. Русової “Микола Лисенко”, І. Огієнка “Українська культура”, Д. Донцова “Незримі скрижалі Кобзаря”...**, то наша молодь позбавляється того справжнього відчуття правди, котра засвідчує не лише трагіку, але й героїку Нації як “вияв її духової сили, всетворчої і все-

кормуючої, присутньої в природі, людині, в усіх переломових годинах життя”.

Однак непересічні цінності подібних творів гармонійно ввійдуть у зміст української освіти, якщо вона стане (за Русовою) “рідною національною школою”, яка за висловом цієї визначної державницької педагогині буде **“першою політичною і соціально-педагогічною вимогою народу”**. У слові Русової закладена водночас відповідь окремим ректорам-директорам, які, перебуваючи під “контрактним” дамокловим мечем, проголошують як мантру тезу “політика до порога”. Очевидно, “заперечуючи” думку **Сократа, Платона й Аристотеля**, в мудрлобстві яких звучала протилежна ідея — “все людське є політичне”.

Тому табувати в освіті, особливо за нинішніх умов, варто не політику, а “політиканство” разом із його вічно живим адмінресурсом, бо сьогодні цінність “політичної культури” для нашого суспільства є надзвичайно затребуваною. Без неї нами й надалі, попираючи й зневажаючи право національного “Я”, кермуватимуть чужі за духом “погоничі”, ліплячи з народу заповідливих рабів, які не повстають.

Отже, Українській Нації в умовах безперервної екзистенційної війни необхідно впроваджувати парадигму нової української школи, аксіологічну платформу якої вибудувала понад століття тому **Софія Русова. “Рідна школа (широкий контекст) виховує свідомих борців за долю свого рідного Народу”**, — переконливо проголошує видатна Просвітниця. А для цього слід одержимо й самосвідомо “годувати” молодь національною культурою, знати й любити рідну Мову, шанувати свою історичну Пам’ять і пишатися визначними постатями Нації. Безперервний навчальний і виховний процес пізнання Рідної мови є не просто формальним навчанням граматики, вивченням літературних творів, умінням викладати думку письмом. Оскільки учень опановує красоти рідної мови, коли він також малює, ліпить, співає, танцює, грає, декламує, серцем і почуттями сприймає навколишній світ. Мабуть, якби в такому методологічному і методичному

вимірах повсюди в нашій освіті формувалася мовна культура, то таких тривожних і негативних результатів можна було б уникнути, зокрема у столиці України Києві, де половина школярів спілкуються в навчальному закладі, на вулиці, в побуті мовою ненависного нам кацапстану.

Розумію, наскільки така проблема є суспільно значимою, багатоскладовою і тривалою, в ній якої мусять безперервно працювати різні державно-самоврядні і громадські інституції, вся соціокультурна інфраструктура. Однак важко даватимуться позитивні зміни, коли культурна політика формуватиметься під впливом московської попси, або наративів “потапа і насті”, які публічно заявляють, що не хочуть носити вишиванку, що розмовляють російською з дитинства, бо народилися і вирости в російськомовному Києві, а тому не підтримують те (надлагідну українізацію?!), що відбувається в Україні.

Проте подібні вивихи світопочуття не можуть слугувати мірилом поведінкової норми для інших. Бо імперативом є те, що Мова — основа буття Української нації. А тому Україна остаточно утвердиться як нація лише з українською мовою. І в цьому полягатиме найсильніший удар по російській імперії. Московити донині пам’ятають “пророче” слово їхнього оракула: “Польське повстання є ніщо, як порівняти його з повстанням літературної України... там відпаде провінція від імперії, а тут мова розколе імперію на самій серцевині”.

Тож кожен потенційний україноненависник, який публічно зазіхає на право Українського народу утверджувати на своїй землі Рідномов’я, є безальтернативним “клієнтом” мовного “Миротворця”. Адже ця вперта москвошелепність завжди спонукатиме рашистську челядь орду до “асвабдження” України, оскільки путлеровський вислів, що “росія закінчується там, де закінчується російська мова”, є стрижневим рашистським принципом.

Тому впродовж століть, виборюючи право української ідентичності у боротьбі з московією, Український народ здійснив складну світо-

глядну еволюцію — від гасла **“Геть від москви”** (за Хвильовим) до сучасної парадигми — **“Геть москву”** з усіх життєтворчих сфер української Нації. Освіті в цьому поступі відведено ключову роль. Передусім слід вирішувати кореневі проблеми знань української мови та літератури, розглядаючи дані дисципліни як визначальні нації-державотворчі навчальні предмети, повністю позбавившись впливу шовіністичної програми кагановича, який ще сто років тому впроваджував сталінську директиву абсолютного “збереження в Україні переваги російської мови в усіх сферах державного, громадського, культурно-освітнього життя”.

Нинішні реалії засвідчують, що в ній мовно-літературної освіти нагромадилося чимало проблем, про що свідчать результати найбільш авторитетного міжнародного дослідження PISA-40. Опитування знань українських 15-літніх учнів щодо читання (рідна мова й література) 2018 і 2022 років показало, що порівняно, наприклад, з Естонією наші школярі відстають аж на 83 бали (511 — Естонія, 428 — Україна). Приблизно така ж картина відставання з математики (69 балів) та природничих наук (76). Не менш тривожною є ситуація всередині України, де вперше за багато десятиліть сформувалася суттєва різниця в знаннях учнів між містом і селом: відповідно 499 балів (великі міста), 480 (середні), 420 (село). Щоби реальніше відчувати проблемність цього важливого напрямку освітньої політики, слід нагадати — показник у 30 балів складає один рік шкільного навчання.

Сьогодні освіта в цивілізаційному поступі людства посідає 4-те місце із 17 світових пріоритетів (після війни, голоду і хвороб). Вона (як і культура) в розвинених країнах (або тих, які прагнуть світового лідерства), займає ключове місце в системі національної безпеки, коли домінує майже аксіоматичне суспільно-державне розуміння, що нинішній і майбутній прогрес твориться в учнівських класах, студентських аудиторіях, творчих майстернях і наукових лабораторіях. І жодні інші, більш цінні дарунки не можна принести своєму Народу і Державі, аніж культурна й освічена молодь. Найсокровенніший людський капітал у структурі національного багатства.

Ці та інші думки (інколи контраверсійні) високодостойних учасників цього прекрасно організованого культурно-освітнього форуму під омофором Лесі Українки час від часу переходили в дискусії, народжуючи продуктивні і творчі ідеї та чуття незламної віри, що **Український Воїн** (як найвища цінність в декалозі Українця!) таки здолає вселенське зло московського рашизму, захистивши і зберігши найдорожче — українську Ідентичність і Державність. **Слава Героям!**

Георгій ФІЛІПЧУК

Нова праця ратая правничої мови

Сергій Головатий — знаний український юрист, відомий громадський та політичний діяч, народний депутат України шести скликань, співавтор правотворчих документів, виконавець обов’язків голови Конституційного Суду України (2020–2024). Між тим, у світлі відзначення 35-річчя проголошення Акта про Незалежність України, до створення тексту якого долучався Сергій Головатий, варто нагадати, що свою громадсько-політичну діяльність розпочав наприкінці 1988 р., приєднавшись до заснування у березні 1989 р. Товариства української мови імені Тараса Шевченка, а у вересні 1989 р. — Народного Руху України. Брав участь у складанні установчих документів Товариства та Програми і Статуту Руху.

Своїм побратимом у ті доленосні роки вважали пана Сергія і просвітяни. Відтак є певна логіка в тому, що в багатогранній діяльності політика і юриста утвердження української мови в усіх сферах суспільного життя займало одне з чільних місць. Тому цілком очікуваною стала поява в 2024 році у видавництві “Наш формат” фундаментальної праці Сергія Головатого “Щодо мови правничої: студії, збірання, словники, документи”. Цю книгу одразу поцінували як надзвичайно актуальне видання про дослідження української правничої мови, яка зазнала глибокої русифікації, особливо з кінця 20-х років XX століття.

Пригадується, одна з перших презентацій відбулася наприкінці 2024 року в межах візиту автора до Львівського національного університету імені Івана Франка. Як повідомлялося тоді на сайті львівського вишу, Сергій Голова-

тий детально розповів учасникам презентації про роботу над книгою, окреслив актуальність проблематики дослідження української правничої мови й наголосив на важливості аналізу відповідної джерельної бази, мовних правничих традицій, на яких, власне, ґрунтуються результати його досліджень.

“Ця книга — щодо мови правничої — моя третя праця, яка стала підсумком 30-літньої наукової роботи, не враховуючи дослідження політичної термінології, які я здійснював ще раніше. Чимало слів в українській мові, зокрема, “правовий” чи “верховенство права” як еквівалент до англійського “the rule of law”, є кальками з російської та водночас некоректними перекладами з іноземних мов, що часто спотворюють справжню сутність понять, ними позначених. Проаналізувавши те, як пояснюють ці поняття українські науковці, я зрозумів: ми рухаємось не у той бік. Відтак я для себе ухвалив рішення — дослідити правничу термінологію і розпочати масштабну роботу над книгою”, — зазначив Сергій Головатий.

У своєму виступі автор наголосив, що значна частина правничої термінології була перекладена або адаптована через російську мову, що спричинило втрату точності та змістовності. Тому важливо було з’ясувати суть поняття “право” з дерусифікованої точки зору, обґрунтувати необхідність повернення до його первісних значень й пояснити, чому це принципово для української правничої системи. Окрім того, Сергій Головатий наголосив на важливості розуміння давніх традицій української мови, аналізу давніх першоджерел у цьому кон-

тексті, аби якомога докладніше дослідити питомі значення юридичної термінології. Відтак, за словами Сергія Петровича, невідповідність термінів їхній суті, питання очищення української правничої мови від радянських впливів, які спотворили значення основних понять, і стало ключовою проблемою його досліджень.

У книзі автор не лише аналізує мовні спотворення, а й пропонує конкретні рішення для відновлення та розвитку правничої термінології. Особливу увагу Сергій Головатий надає відродженню спадщини українських правників і мовознавців 20–30-х років XX століття, які, за словами автора, не отримали належного визнання за свій вклад у формування наукової термінології. Оновлення правничої мови, зокрема шляхом створення нових термінів і моделей словосполук, має бути основним завданням для правників, мовознавців та перекладачів.

Дуже влучно, на мій погляд, висловилися про працю відомого правника професора Львівського університету Олена Бориславська: “Це унікальне видання, що має екзистенційно важливу мету для нашої країни, яка вкотре виборює свою незалежність. Ця мета полягає в утвердженні сучасної української правничої мови на основі повернення до її автентичних джерел, а також дералізації і дерусифікації ключових термінів і понять в правознавстві. Книга увібрала весь професійний досвід автора, який завжди обстоював українську мову впродовж своєї професійної діяльності” (сайт ЛНУ ім. І. Франка, 29.11.2024 р.).

“Нова праця Сергія Головатого — це не просто збірка тек-

стів, а ґрунтовне міждисциплінарне дослідження, що поєднує правознавство, мовознавство, історію та політологію”, — так поцінував нову книгу знаного юриста декан факультету правничих наук НаУКМА Володимир Венгер під час презентації у виші торік. За словами пана Венгера, непересічною є роль Сергія Головатого в очищенні правничої мови від хибних нашарувань.

Чимало відгуків про книгу знаходимо і в соціальних мережах. Так, на сайті видавництва “Наш формат” (21.04.2024) Лариса Кислюк написала:

“Книга С. Головатого “Щодо мови правничої” ламає шаблони й виводить із зони комфорту не лише правників і мовознавців, а й громадян, які використовують правничу термінологію за звичкою, не замислюючись, які смисли ми вкладаємо в те чи інше слово, яку історію появи має той чи той термін, який стосується держави й права, і, власне, про яку державу і про яке право йдеться. Це книга автора, який не просто думає над цим як фахівець, а, певною мірою, кинув виклик загальноприйнятій звичці використовувати, наприклад, російський термін “правовий” (який увели 1948 року як нормативний) у сучасній мовній практиці, а не українські терміни “правний” і “правничий”, відомі з часів Русі і козацької держави (а ще ж є запозичений з латини “юридичний”). Як науковець і правник, автор подає глибокий аналіз та переконливу джерельну базу на підтвердження своєї позиції щодо

цих термінів. Але якщо просто замислитися, чому в українській мові є низка слів, похідних від “правний” (безправний, неправний, повноправний, неповноправний, правоправний, протиправний, рівноправний, нерівноправний, самоправний) і жодного такого похідного від “правовий”? Може, тому, що термін “правний” утворений за питомою українською словотвірною моделлю (як диво > дивний, слово > словний), на відміну від “правовий”? Спробуйте порозмірковувати разом із автором, чому, наприклад, термін “правовладдя” точніший за “верховенство права”, і вас захопить його евристичний спосіб мислення, “залізобетонна” аргументація й розкішний різномовний матеріал!”

Книга “Щодо мови правничої” розрахована передусім на правників, мовознавців, перекладачів, але й широкому колу шанувальників української мови вартувало б долучитися до знайомства з працею Сергія Головатого. Сподіваємося, що цю книгу ще можна придбати у книгарнях чи у видавців, а також вона є в головних книгозбірнях.

Підготував Ігор ЗОЦ
Світлина із сайту ЛНУ ім. І. Франка

Людмила БАЦАЙ

У День Незалежності України Національна бібліотека України для дітей збирала своїх читачів, батьків, бібліотекарів та гостей на особливе свято — “Україна з книгою в серці: нескорена, вільна, натхненна!”. У цей день ми підбавили підсумки літніх книжкових пригод “Книга в рюкзаку” та нагороджували найактивніших читачів. Цього-річ учасниками цієї програми стали майже 100 дітей.

З вітальним словом до дітей звернулася генеральна директорка Національної бібліотеки України для дітей Алла Гордієнко. Вона наголосила не на тому, що ворог намагається у нас забрати, а на тому, чого ніхто не зможе відібрати: мову, пам’ять, культуру, здатність мріяти, свободу... і книги. Адже книга здатна вмістити цілий світ, а бібліотека сьогодні є простором, де діти вчаться ставити запитання, аналізувати, робити власні висновки та пізнавати Україну. “Бо дитина, яка читає, — це дорослий, який думає. А люди, які думають, здатні будувати сильну державу”, — прозвучало під час виступу.

До бібліотеки запросили також почесних гостей: великого друга книгозбірні — українського політика та громадського діяча, лідера громадського руху “Рідна країна”, засновника фонду “Рідна країна”, кандидата іс-

“Книга в рюкзаку”

торичних наук, професора Миколи Томенка; голову громадської організації “Муніципальна ліга Києва”, члена піклувальної ради Бібліотеки та її давнього і вірного друга і партнера з реалізації проєктів і творчих конкурсів Олександра Федоренка.

Разом із генеральною директоркою бібліотеки почесні гості долучилися до вручення дипломів та подарунків переможцям.

Однією з найбільш очікуваних частин свята стало нагородження учасників програми “Книга в рюкзаку”. Серед наймолодших учасників відзначили 5-річного Романа Кучіна, який за літо прочитав 27 книжок. У номінації “Кращий читач літа 2026” перемогли Деметрія Кочко, яка про-

читала 43 книги, Марк Пронюк, на читачькому рахунку якого 42 книги, і Єлісей Кісіль, який прочитав за літо 30 книг. Окремо бібліотека відзначила тих, хто був не просто активним читачем, а й постійним учасником бібліотечного літа. У номінації “Найактивніші учасники програми “Книга в рюкзаку” нагородили Інна Гудзь, Марина Щербатенко та Аркадій Лозинський. Головна читачка відзнака “Лі-

дер читання—2026” дісталася Максиму Пронюку, який за літо прочитав 43 книги. Гран-прі конкурсу отримала Марія Пустильник, яка прочитала 53 книги і вже вдруге стала переможницею.

Після урочистої частини свято перетворилося на справжню пригоду. Дітям запропонували поміркувати: з чого складається незалежність? У відповідях прозвучали слова: прапор, гімн, мова, вишиванка, родина, друзі, школа, книжки, рідна земля, своє місто. Так розпочався літературний квест-перформанс, під час якого дві команди вирушили складати власний “Код Незалежності України”.

За кожне виконане завдання команди отримували в нагороду слово, точніше, слова, з яких у фіналі склався справжній словник незалежності: *Україна, Мо-*

ва, Історія, Пам’ять, Культура, Книга, Знання, Гідність, Воля, Свобода, Єдність, Сила, Мужність, Відвага, Незламність, Герої, Віра, Надія, Любов, Родина, Дім, Діти, Мрія, Творчість, Пісня, Життя, Мир, Доброта, Відповідальність, Розвиток, Ідентичність, Європа, Перемога, Майбутнє, Світло, Ми. Україна — це МИ!

Фіналом квесту стала особлива відеомить. Діти вишикувалися з картками-словами, а до них долучилися всі присутні. Так народився спільний образ, у якому різні покоління об’єдналися навколо слова “Україна”.

Бібліотека радо вітала на святі нових артистів, які вперше виступали перед читачами: вокальний ансамбль “Веселки” Будинку культури с. Білогородка (Київщина) у складі Софії Дуки та Злати Приліпко.

Завершилося свято ще одним сюрпризом. Книжки та солодощі отримали всі учасники літніх читань, які не стали переможцями, але були разом із бібліотекою впродовж літа. Щиро дякуємо за чудові подарунки меценатам бібліотеки: Миколі Томенку, ТОВ “Віплей Мерчендайз” в особі директора з розвитку Олександра Родіна, Леоніду Соколову, голові благодійного фонду “Серце до Серця”.

Попереду новий бібліотечний сезон, який стартував у вересні, нові книги, відкриття та зустрічі.

Микола КУЛЬЧИНСЬКИЙ,
м. Полтава

На День Державного Прапора я завжди вивішую на балконі наш прапор. Ось вже 35 років, починаючи з 24 серпня 1991 року, а потім з 23 серпня 2004 року, після указу Президента Леоніда Кучми. У моєму будинку на балконах, крім мого, — жодного прапора ні 23-го, ні 24-го. Чи означає це, що всі мешканці будинку байдужі до України? Зовсім ні. З ким не розмовляю — відчуваю, що готові мужньо все перетерпіти і дочекатись перемоги. Може, і є ждуні, але сидять тихо. Це означає, що у нас на 35-му році відновленої української державності після 70-ти років московської комуністичної неволі (УНР остаточно впала у 1921 році) відсутня культура вшанування святинь української нації, якими є і державні символи. Тож ми ще не стали нацією в усій своїй повноті.

У більшості з нас сидить байдужість до державних символів, перенесена з колоніальних часів, коли тільки на офіційному рівні на свята вивішувались колоніальні комуністичні червоні прапори, а людям, привченим не проявляти найменшої активності, і в голову не приходило вивісити на своїй хаті чи квартирі прапор держави, у якій вони виростили лояльними громадянами. Можливо, впливало неусвідомлене, підсвідоме відчуття колоніальної дійсності українців, а можливо, відчуття своєї безправності в тоталітарній державі, хоч вона в останні десятиліття і послабила масові репресії проти українців і тримала по тюрмах тільки нескорений український цвіт. Однак рідко хто не боявся КГБ і не давав згоди стукати на колег по роботі, на сусідів, завербованих 16-18-річних дітей — на батьків, родичів, якщо всі перелічені категорії потрапляли у сферу зацікавлень репресивних органів.

Тяжка це спадщина, яку нам доводиться долати, і ми все-таки поволи та доволі успішно її долаємо, особливо в останні роки — роки війни, та здобуємо свою національну й особисту гідність і

Післясвяткові роздуми

честь. І таких громадян з кожним днем стає все більше. І їх буде більше, попри московську балістику та все інше, що ним вбивають мирних людей та руйнують наші міста й села московські звірюки, щоб викликати серед нашого народу капітулянтські настрої, мовляв, як будемо з роцією, то буде краще. Краще не буде, бо половину з нас, а то й більше, знищать фізично. Вони це вже робили у 1920-30-х роках, тож досвід мають, а ті, що залишаться, перетворяться на лакеїв, що й на кухні боятимуться щось правдиве говорити з рідною жінкою.

Бачачи і слухаючи людей, наших мужніх воїнів, наших спортсменок і спортсменів, наших незламних, неймовірних ветеранів, попри їхні жакливі поранення, жертвних волонтерів, я й приходжу до висновку про велику силу духу нашого народу, хай і не всього, але достатнього для перемоги, про що й писав у привітанні з Днем Незалежності. Тож відсутність прапорів на балконах наших будинків та щоглах приватних садиб, як це є в Америці чи Європі у дні національних свят, — це тільки проблема часу. Школа, армія зроблять свою справу. А от ставлення до обраної нами влади — питання набагато складніше. Від нього залежить наше щоденне життя за мирного часу і перемога чи поразка під час війни. Перемога — отже, є майбутнє, повага світу і допомога у відбудові України, поразка ж означає кінець історичного буття української нації. Саме цього й хочуть москалі на чолі з пуйлом та їхні лакеї в Україні.

Після арешту Ірини Мудрої стало очевидним, що з обранням Володимира Зеленського Президентом України влада знову почала перетворюватись на мафію, як це було за Януковича. Хто планував перетворення держави на державу-мафію, як вона утверджувалась на цьому шляху, яка участь у цьому процесі Президента Зеленського, а яка — його оточення, починаючи з Коломойського, колег по “95 кварталу”, Богдана, Єрмака, Буданова, — скажуть дослідники, а можливо, слідчі НАБУ та САП. Але те, що “Мідас” і “Форест Гамп” є шестернями та пасами однієї вибудованої ОП машини, яка веде до послаблення всього українського суспільства і насамперед ЗСУ, — у мене сумнівів немає. І думається мені, як добре, що в часи Президента Порошенка, Парубія, Гройсмана були створені антикорупційні органи. Ось вони і показали себе в

цей тяжкий для народу і його держави час.

Про всіх цих негідників, яким НАБУ оголосило підозру, можу тільки сказати словами Сергія Єфремова про українських лакеїв московських більшовицьких загартників, які раділи вбивству Симона Петлюри в Парижі і виправдовували його: “Що це за люди?! Що це за люди!” Є надія, що боротьба з корупцією почалася по-дорослому і буде продовжуватись і після нашої перемоги. І надія на перемогу не пропала. Хоч Федоров і розказує, що Україна повільно програє війну, але провідні аналітики Європи й Америки стверджують, що це не так. Попри те, що поки Трамп сидітиме на вашингтонському троні, доти він гальмуватиме нашу перемогу. Кривавий кат України та чеченського і грузинського народів пуйло йому дорожчий. Навіть нещасні 400 мільйонів, виділені Конгресом для України, переніс на 2029 рік, санкцій не ввів і не введе, “петріотів” не продасть, хоча гроші для нього є божеством, і не продасть, незважаючи на майбутню розмову з новим англійським прем’єром, а мародери і стерв’ятники Віткофф і Кушнер прийдуть, коли Україна вся палатиме у вогні і стікатиме кров’ю від ударів балістики, щоб вкотре схилити Президента Зеленського до капітуляції. Дай боже, щоб я помилявся.

Тут я скажу добре слово про Володимира Зеленського. Не здав Україну в Парижі, будучи наодинці з Путіним, не підписав Стамбульську капітуляцію, привезену Арахамією (не знаю, чи мав він повноваження її підписувати і чи підписав, але думаю, що з москалями її узгодив), не став на коліна перед Трампом, який явно вимагав капітулювати перед пуйлом і віддати 5 областей. Тобто стоїть і воює. І це треба враховувати у ставленні до президента. Як воює і як стоїть — це вже нам судити на майбутніх мирних виборах. Вважав і вважаю, що будь-які розмови про вибори до перемоги тільки збурюють спокій суспільства, якому і так далеко до справжньої єдності — і через позицію Зеленського, і через не до кінця сформовану у величезної кількості громадян національну та громадянську свідомість, а також низький рівень політичної культури та загальної нашої освіченості. А звідси і довіра до популістських гасел, в основі яких завжди лежать маніпуляції свідомістю виборців або в матеріальних інтересах якоїсь соціально-політичної групи, або окремої особистості, але не в ін-

тересах українського народу та його держави. Якраз яскравим прикладом такої маніпуляції є виборча кампанія нинішнього Президента Зеленського 2019 року. Та сьогодні попри все — корупцію, слабкість урядування, зловживання владою (обурливі незаконні санкції проти Петра Порошенка та надумані кримінальні справи проти нього), заангажованість судів, незаконне стеження за опозицією, можна назвати ще десятки виразок влади Зеленського та його “слуг народу”, попри це все збереження держави, а отже, саме існування українського народу є у стократ важливішим завданням для всіх нас.

Яка б погана влада не була, вона тримає Україну, хоча головні тут, безумовно, Збройні Сили України — наша любов і гордість. Виборчий же і безумовний післявиборчий хаос в умовах війни Україну зруйнує, і тоді настане трагедія десятків мільйонів людей. Чи можна тримати краще? Звичайно, можна. Немає меж для вдосконалення людини і суспільства. Для цього Зеленському треба приступити через свій егоцентризм і всілякі страхи і приступити до консультацій з добрим десятком людей розумних, що знають толк у державному управлінні та питаннях безпеки, — починаючи від колишніх президентів Кучми, Ющенка, Порошенка і закінчуючи Залужним, Сирським та Драпатим. Маємо бути всі як один кулак — народ і влада, якій він повністю довіряє.

От з метою створення уряду національної єдності і має відбуватися тиск на Зеленського у різних формах, у тому числі у формі вуличних протестів, що враховують безпеку учасників. Я, звичайно, у своїх міркуваннях можу помилятися, та якимось, сидячи на лавці біля одного з маркетоптів, розговорився з таким же, як я, за віком, може, років на п’ять молодшим, полтавцем, і він у кінці розмови про війну та політику питає у мене: “Так я не пойму, за кого ви — за Порошенка чи за Зеленського”, а я у відповідь сказав: “Я за Україну”. Він здивовано подивився на мене, тоді задумався на хвилику і, розтягуючи слова, повільно вимовив: “Оце від вас тільки вперше таке і почув”, підвівся задуманий і пішов. А мені згадалася вільна боротьба 1917–1921 років, про яку я зараз багато читаю, коли брат ішов на брата, бо той за Денікіна, той за Леніна, той за Махна, бо їм була важливіша своя політична віра, аніж Україна. І тільки героїчна меншість билася до останньої кулі в набої і нескорена перейшла Збруч. Усі інші попали в тотальне рабство і постійне винищення та репресії. Переможемо! Смерть москалям! Слава Україні!

Євгенія ЮРЧЕНКО,
письменниця, журналістка

6 вересня у відділі мистецтв Житомирської ОУНБ ім. Олега Ольжича відбулася презентація нової книги просвітянина, краєзнавця, кандидата історичних наук Геннадія Махоріна про діяльність “Просвіти” Житомирщини.

Презентація видання “Житомирська “Просвіта”: хроніка діяльності (1907–2026)” зібрала свідомих українців у гостинній бібліотечній залі, де учасники заходу ділилися спогадами про роботу товариства “Просвіта” в місті Житомирі у 1992–2026 роках.

“У книзі є факти про історію “Просвіти” у Житомирі та історію культурного

Добрий ужинок Житомирської “Просвіти”

життя міста, які раніше не публікувалися”, — наголосив історик Геннадій Махорін.

Книгу видано за кошти автора. Геннадій Леонідович зазначив, що тираж невеликий, і це видання приурочене 85-річчю від дня народження очільника Житомирського обласного об’єднання ВУТ “Просвіта” імені Тараса Шевченка Святослава Васильчука.

Святослав Карпович Васильчук народився 5 вересня 1941 року в селі Антонівка на Рівненщині, письменник, громадський та політичний діяч, Заслужений журналіст України, кавалер ордена “За заслуги” III ступеня. Депутат Житомирської обласної ради 1–3-го скликань.

Батько Святослава Карповича — Карпо Васильчук — був надрайоновим провідником ОУН Костопільської округи, на

псевдо “Сагайдак”, перед тим — солтисом та головою сілради. Засуджений у 1945 році, загинув на каторзі у Воркуті.

Святослав Васильчук у 1989 році став ініціатором створення “Просвіти” в Житомирі, з 2000 року є керівником Житомирського обласного об’єднання ВУТ “Просвіта”. Один із учасників встановлення Державного прапора України над будівлею Житомирської міської ради у червні 1990 року, почесний професор Поліського національного університету, нагороджений відзнакою “За заслуги перед

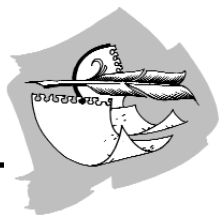
містом” II ступеня (2018 рік) — за просвітницьку діяльність та значний внесок у розвиток української культури.

Про вагомий внесок Святослава Васильчука у діяльність “Просвіти” житомирці та гості міста можуть дізнатися з презентованої книги, яка вже чекає своїх читачів у Житомирській обласній науковій бібліотеці ім. Олега Ольжича.

Доповненням до оригінального книжкового подарунка стали музичні вітання від артистів ФАНО “Родослав” Житомирської обласної філармонії ім. Святослава Ріхтера, а також авторські пісні барда Юрія Іваняна.

Нова сторінка нашої історії твориться щодня. Наразі триває підготовка видання про сторіччя діяльності товариства “Просвіта” на Житомирщині, заплановано просвітницькі заходи з юнацтвом та молоддю по закладах освіти області.

Редакція “СП” щиро здоровить просвітян Житомирщини з вагомим подією, а Святослава Карповича Васильчука — зі славним ювілеєм! З роки й води, дорогий побратиме!

Євген ПАШКОВСЬКИЙ

Т.Д.

Як Ви почуваетесь, маючи такий рівень Енергії? Невже відчуття радості і щастя може бути стабільним? Мені здається, що це теж циклічно. А яке гарне майбутнє Ви малюєте?

Ох, яка радість! Слухала, як про Вас гарно говорить Фаріон!
чт, 30 січ. 2025, 17:47

Нехай Фаріон з миром спочиває, але всі їхні гарнословеса не допомогли мені написати одного речення, одного рядка, якого не напишуть всі вони. Єдиного вічного ткання, яке переживе їх всіх.

Вони, колишні комунокомсомольці, за духом і суттю, вкрали в мене країну, яку я породив з голови і живив одною присутністю тут. Їм це невтямки, але добре зрозуміло мені. Вся їхня балаканина — спекуляції на мові й минувшині, до яких не мають стосунку: вони нічого не створили, нічого не привнесли ні в те, ні в інше. Але жили депутатами, мали депутатські пенсії, статус зірок, а я вмирав від анемії 15 років, не міг дихати, спати, ходити, справити нужду, з мене текло, як в жінки місячні, тільки літрами, це витікала мегалобласта кров через пори, і ніхто не знав і не міг дотямити, що це.

Ніхто, ніхто, ніколи не провідав. Ніхто нічого не знав. Ніхто мене не пам’ятав. Хоч я породив новий патріотизм і країну Україна. За свідомством Бога, а не її депутатів. Я був батьком українського патріотизму. Не мертві й не ті, хто над’їхали: мертві не народжують нічого. Нас в Києві й Україні тоді було троє, і ті двоє виявились кегебістами, один — провокатором, через якого мене били, катували ластівкою, переламали хребта, викрутили руку в ключиці, по сей день болить і тяжко підняти. 33 роки вже. З моїх захоплень українкою тоді, на початку 80-х, утворились заряджені мислєформи й Імпульс творчої Енергії зарядив нею багатьох.

Так це постає, з чистої мислі, а не з голосувань і йордань змиленими задами в сесійному залі. Не старі пердуни, хитропролазні кегебуни, а юна Енергія, Бог Творильності, Отець всього, Його Альфа-Енергія породжує Все. А потім з шинелі КГБ всі стали патріотами, націоналістами; де були тоді, в період 80-91? Всі там, зрозуміло де. Який реальний внесок в Незалежність? Ніякого. В банді ніхто так не краде і не привласнює, як ці тихцем привласнили державу. Тепер вони, якоїсь лихоманами, представляють собою Україну. Правлять, розпоряджаються тим, до чого мають відношення, як чорт до іконостасу. Їх близько не було в тому, що зараз звється національно-патріотичним рухом, близько. Але тепер там їхні ікони. Якщо й були, то в якості засланців КГБ і наслідних їм структур. Всі партії були створені і контролювані ними. Яке диво — проснулись тепер в СБУ — що всюди зрадники. А хто з вас вчасно, в 92-му, поміг мені провести люстрацію? Хто хоч зайкнувся про неї, передбачаючи війну? хто, з тих великих стратегів і провидців, що за день до

Загар Бога

24-го не вірили в війну, признав свою правоту. Це ж про щось говорить, Хто? хто хапав за поли Кучму і не давав продавати ППО, склади зброї, амуніції, якої вистачило б на столітню війну, хто? хто розікрав тодішній держрезерв? хто, хоч один, поніс відповідальність. За 35 років дерібану. І те, що я боровся з ними, вимагаючи люстрації, коштувало життя мені, і що гірш — країні.

Не треба було мати великого ума, щоб знати чим це закінчиться. Волаючи некомпетентність, кричуща недалекоість. Невігластво, возведене в ранг державності, непереможне. Невігластво, одягнене у вченість, культуру — ще краще. Воно все знає, все розуміє, киває ствердно, та не знає того, що завтра буде і свої дурні ілюзії, вибудовані з попереднього, переносить на реальність. Втомившись щось доказувати, я ввірив невігластво його майбутньому. Де їхні імена не будуть значити нічого. Майбутнє — краший судія і вчитель легковажних. В історії нема прямого повторення минулого. І телепень з теплів той, хто вірить в якісь аналогії. Вірити в якісь аналогії, це підписувати вирок собі й країні. Майбутнє не того розміру, щоб його натягуватися на минуле. На острові ідіотизму майбутнього нема. Вони думали не про нього, а про себе в якості України. Влади, годованої, тупої, ситовдоволеної еліти. Одроду, одвіку не думали ні про яку країну, тільки про себе — і себе випихали Україною. Вони знали про неї все, кипіли, доказували в студіях, що і як буде, коли вибори, перевибори, хто мером, хто чмером.

Хто готувався до війни? до того, що буде на Сході? Багато бачили таким його. В цьому вся компетентність та історична підготовка. Не на кафедрі історії, не на факультеті плітології — в реальній історії, яка зветься Кармою: хтось один знає, ким він був у ній? Які його заслуги там, щоб Бог довірив хоч телят пасти — не народ. Хаяти вони можуть всі, робити хто? Виконувати духовну роботу 18 годин. Як це не прикро звучить, смерд ніколи не стане правителем, через відсутність відповідного досвіду і складу ума. Балабон ніколи не буде дячем. Той, хто говорить, ніколи не робить, запам’ятайте. Той, хто виліз з бухгалтеря, ніколи не відміє руки. Той, хто вийшов з гаража, ніколи не підніметься до правителя. Дай такому хоч крісло імператора, хоч трон самого Бога, він посидить, посидить, а потім махне рукою, та ну його, давай йопнемо! Їх взагалі не повинно було бути у владі, це помилка історії. Хто їх повибирав? Якщо обрали таких, це означає одне: відхилення від Плану Бога, Добору Бога. І кару за це все. Питання не в тій чи іншій персоналії, питання в тому, що Бог їх не посилав. Додумайтесь, хто. В якості журналіста, замредактора журналу¹, я довго спостерігав цей бидлярник у стінах Безпоради. Довгі роки, в кулуарах і ложі, дививсь на цей грандіозний шахраїзм, дивовижне ошуканство. Збіговисько випадкових людей, мерців з одної системи в другій. Вони не стали ні тими, ні тими, а споганили і спрофанували все.

Нічого нового так і не відбулось. Стиралась язики, як мантачки для коси, та не стирався глуповізм. Беззавітний провінціалізм. Вся В-Рада 35 років — це кричуща безпорадність, мільярди в ніщо. Те, що мало йти в науку, творчість, літературу, духовний розвиток, пішло в пустоту. В знищення творчої Енергії, духовного потенціалу. Того, що і складає невидиме Життя людей. Людність живе не фізичною, а творчою Енергією, частинками Життя, що випромінюється з творців. Нема його — нема активності — нема людей. Ось так це працює.

Вони перелляли залишки Енергії в пустопорожню. І дивуються думними дяками, чого все вклякло, нас розлюбили, того й того нема, кругом розпад. Вас роз-

любили, бо Любові нема. Вона пішла, щоб не повертатись. Вони так до смерті й не зрозуміли, що їх поселили в говорильню, щоб вони гризлися, нічого не робили, щоб привчили до того самого народ, слухати заяви і красиві, облесні слова, а не творили спільно діла. Щоб разом спалювали Енергію на порожнечу. Тоді як другі за спинами робили своє. Я, краще за них самих, знаю їх дух, побудження і атмосферу, і хто мене не шукав, коли я зникнув звідти. Ніхто не сказав, чого я такий жовтий, жовтіший всіх осеней, жовтіший всіх мерців, жовтіший Сахари, ніхто не написав, ніхто, не сказав в ефірі, як я живу.

Ніхто, на щастя, не пам’ятав мене, це були кращі роки життя. Я ні на кого не маю ані грамини кривди. Бог зробив так, як краще Йому. І забрав туди, де я міг принести користь Йому. Спасибі вам за слова-полову нині, вони мені безсмертно допомогли, описати вас всіх! ніхто нічого не знав і знати не хотів. Поки я сам не зрозумів, що це таке, що таке нерозвинена кров. Мегалобласти, звідси й назва такої анемії. Це жовта кров, яка, щоб не знищуватись у селезінці, ховається в нижній частині тіла, де її не знищить організм, клітина і та має розум, я був жовтіший від 1000 мерців. Питання: 100 мільйонів патріотів були такі, у безкоштовному служінні Богу, людству і своїй країні? Вони тільки жовті в огорненні прапорів, щоб зселфитись для красувань і величч. Де були тоді, що зробили не для своїх кишень, а для увічнення країни і винесення її в пріоритет людства. Без чийось зусиль вона так і залишилася б зноскою в історії. Не знала б її Америка, не йшли б суди гроші, не зводилися з них партії, відмовочні ГО, палаци партбонз, вона б не приваблювала нікого, бо не була б епіцентром подій і Енергії. Де Любов, там завжди приваблює; інформаційна, політична, інвестиційна принагідність; та нею скористались не ті і не так: на створення міні-райку собі, а не раю для всіх, як записано в плані Бога для цієї території.

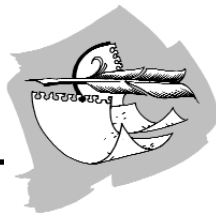
Я один знав, як це зробити: відпихнувши мене, українці майже програли історію. Вона не лікується надуванням шік і повторенням гасел, які випроменились з одної голови, як аероіони чистої Любові. Улюблене мені підхопили ті, хто ніколи не чув про мене, улюблене мені стало їх любов’ю, їх душею, їх смислом життя. Ось так це робитися. Народження великого з чистого помислу, зарядженої думки, великих мрійня про нього. Якби я мислив в релігійному напрямі, була б релігійна країна, якби в космічному — космічна, якби ні в якому — нічого не було б: все йшло до того, все завершилося б трансформацією в новий Союз, як і було згідно першого референдуму, влітку 1991, більшість була за оновлений Союз.

Всі голови ВР, президенти, олігархи, всі, хто дмується зараз Вели-к-к-ими патріотами, були За. Як і за віддачу Ядерної Зброї, яка одна могла убезпечити од війни. Який йолоп цього не розуміє? Ядерної зброї, по якій мала укластись угода із світовою спільнотою наступного характеру: Україна позбувається третього в світі ядерного потенціалу не за дулю під носа у вигляді будапештського меморандуму, якщо хоче, візьміть її собі. Україна позбувається ядерного потенціалу під гарантії виплат його реальної вартості. На сьогодні від всіх країн мало надійти триста трильйонів — ТРИСТА ТИСЯЧ МІЛЬЯРДІВ доларів — за які ми мали створити нові ЗС і економічний рай на Землі. Це те, за що був я. *За такі гроші мав бути рай на землі, а не те що війна*². Україна, після Америки, була б першою в світі країною. Такий був план Бога, це мала частина його. Сказане в Нострадамуса, а я знаю це і без нього, правильне. Тепер побираймося, раз віддали те, що Бог дав. Попросять хай віддадуть, відшкодують нам, борги спишуть. Тепер біда. Але це збувається: *караю беззаконня батьків на дітях до третього й четвертого покоління тих, хто не навиділи Мене*³. Закони Бога, Поради Бога, Підказки Бога, як робити те чи те. Це

воно. Ревність Бога, Спит Бога, як послухали Його, того, якого звісно нема. А раз нема, то своїми силами. Кривавими слізьми. Бог не чує тих, хто не чули Його. *Непослух Словам Бога — самий страшний гріх*⁴, особливо в стратегічних справах. Я жодною мірою не хочу, щоб це розцінювалось, як наговор на тодішніх політиків: вони такі політики, як з мене космонавт. Випадкові, нещасні, пропихнуті недоріками і кегебісами, люди. Непідготовлені до цієї справи ні кармою — попередніми втіленнями в якості правителів — ні любов’ю до віреного народу, вони не могли нічого, як тільки поцупити й обладнати собі райок. Райок собі був могилою нам. Вони не були творцями нічого крім схем, обладок, хитрої, собі на руку, приватизації, віддачі за безцінь того, що коштувало мільярди. Вони виграли власне життя, але програли історію. Ту історію, в якій могли назавжди бути прикладом. За ними прийшли ті, хто унаслідував створену ними державно-мафійну систему відкатів, хапужництва, здирництва, де тільки можна здерти, і все це разом тепер полум’янить себе Україною. Які їм подарували інші, ті, об яких витерли ноги і вбили, духовно і відпихнутістю.

Тепер вони Україна. Це найгірша екранізація Маркеса, “Полковнику ніхто не пише”, тут ніхто б і не знав про нього. Якби її побачили ті, хто її любив і хотіли, вони живцем лізли б в землю. Вони вкрали в мене й спрофанували ідею люстрації, яку, як хірургічну операцію, належало провести вчасно, на початку 90-х, а не тоді, коли вся власність і влада опинилася в руках нових-старих хапуг. ТОДІ, а не одного бандюковича, якого взагалі не мало бути у владі: хто його привів, потім вибрали, вам що, повилазило, що це за тип? Вони крали, крали, крали все, що могли. Примітивні земні люди нездалі на вище, на Добро для багатьох, вони нездалі за складом мозку думати про них: тільки про себе. Звідси наслідки. Красти — це краще, на що здатна недуховна людина. В неї немає інших ідеалів. Це закон. Вони крали, як інші писали симфонії, створювали цивілізації, писали епоси і батальні полотна, крали величчю і натхненню, кидали партерів і ошукували нових, і так очутилися на світолімні. Але опинитися не значить бути. Ні за кармою, ні за характером, усвідомленням себе. Відповідальності нуль, співстраждання — вони слова такого не відають.

Колись цей перелік складе томи: вкраденого і просраного з 1991 року. Яка країна може триматися на одержимості, де що вкрати, де що потягнути? Але й чесних людей в достатній кількості, боюсь, нема, заражені всі. Тоді були. Але покручі системи, повторююсь, духовно-політично вбили їх, викреслили із списку Бога, Плану Бога, і вписали свої сатаноїмена: моліться на нас. Вони не створили нічого ідейно і системно нового. От в чому історичний злочин, а не в тому, хто скільки вкрав. Вони вбили тут частину Плану Бога, в якій був Рай, і тим запустили Пекло. Гірший сценарій і глобальний Кінець. Якщо не творити нове, розпад старого переросте в Смерть. Вважаючи країну власністю, вони відпихнули тих, хто хотіли і могли робити Добро. Велике добро колективному Близньому, своїй країні. Добро нових ідей, нових інформ⁵, нових відкриттів, нових структур, нових сфер життя і тим приваблення кращих умів світу. Все краще має реалізуватись кращими для добра багатьох. Для цього потрібен реакторний мозок, здатний покривати радіус в тисячі кілометрів. І генерувати як ідеї, так і Енергію для здійснення їх. Решта не повинна шкодити і відпихати, а вірити й помагати їм. Тоді все складеться. Коли старе, тупе, віджите, з можечком рептилії, хоче жити задля свого тіла і таких багато, і вони — каста бандовлади, яка нічого не хоче знати, нікого не визнає, крім себе, і не зрить далі носа ... амінь. Я розкажу це для того, щоб людство знало, як твориться історія — Богом, а не вашими виборами і писульками в урнах. Скіль-

ки б ви не голосували, ви не створите нового з чужих програм і красивих гасел. Це профанація з переходом в самоліквідацію. Цей перехід може бути довгим, але від того не менш фатальним.

З історією, як і з Богом, треба бути чесним, а не шахраєм: хто вирішив дури-ти історію або взагалі не чув про неї, той здуріє сам, знищить свій народ і пам’ять по собі. Бог ніде не вчив робити райок собі, а – всім. Райок собі – могила всім. Тут присутні величезна Любов, її Вогонь запалив два Майдани, тут був епіцентр Енергії, Любові Бога, тут її пустили на Зло: з країни-мрії зробили калейдоскоп безумства, який ніколи не закінчується. Я перший, хто відчув це на собі. Мертвизною лица, жовклого, як сто осеней. Я не бачив себе, але іноді, коли виїздив у рай-центр, мене питали: “Женька, чого ти такий жовтий”. Мій прибуток, в кращому випадку, складав 2\$ на рік, один раз я поміг одній літній жінці збути індику; вже зарубаного для іншого покупця, але той відмовився; індик був ще теплий, важкий, як обкатаний річковий валун, індик був жирний, а я – худий; мені було шкода того індику, але треба було скубити й патрати; давно, з перших голодів, я відмовився від м’яса і полювання; я ледь домочив того індику, вклав всередину серце, жир і печінку і за зв’язані лапи підвісив на штирі обсихати під навісом хліва; відмив руки і став видзвонювати другого індику, в того якраз готувалось весілля, він довго не їхав, а потім заскочив на мить, червоно налитий пихою, як букет піонів, і такий ж поспішливий; я зняв індику і опустив у торбу; він розшедрився на 100 лишніх гривень, які були моїм заробітком за рік, але я міг прожити і без них. В мене не було коли думати про себе. З Києва я давно виїхав, на обліках в поліклініках не стояв, я був першим біженцем в мирній на тоді країні. Тому я розумію їх всіх.

Я на стороні людей. І це по них біль, а не по собі: що втратили вони, а не я. Для них і розказую. Я своє віджив. Я не тримаюсь за життя жодної миті. Після того, що я переніс, і не тільки анемію, життя не має цінності. Далі буде таке, що краще не бачити⁶. Анемія була останні 15 років, і шороку я голодав, 270 днів в середньому⁷, решта піст, сам себе доглядав, прав руками, прибирав, сам собі готував, мив посуд, рився в городі, робив по хазайству, робив на пасіці, лазив по десятиметрових деревах, знімаючи рої, ледь втягуючи на вечір ноги, і писав, писав, писав, розпеченими від безсонь очима, по 20 томів на рік. Про Бога. Не страждання пісок, нещасних гоміків і прочі нещастя.

Бог тогоріч сказав, що я один був під найбільшою напругою за всю історію, коли записував Нову Біблію, і найбільше страдав за всю її. Дослівно: *страдав більше Ісуса Христа*⁸. Голод протягом 26 років покривав Енергією планету, творчість⁹ живила територію в радіусі 1000 км. В це ніхто не повірить, як і в те, що я вийшов на рівень Ісуса Христа, один за історію, але Істина Бога не вимагає підтвердженнь. В малосвідущих істина – вони. Вершина їх думки: все так, як тілівізорі. Я знаю думку Бога, з багатьох питань, мені достатньо. Я знаю: те, що я написав – краще з написаного українською. Так не писати ніхто, ніколи. Це неможливо в принципі. Для цього потрібна наднапруга мозку, робочий лобний мозок і досвід проходження половини Євразії¹⁰ і духовного світу. Такого досвіду не мав ніхто за декілька останніх століть, окрім Сведенборга, але він не мав такого земного досвіду. Ще до того, як я почав писати з духовного досвіду, Загребельний, титан писемності, один це вловив. *Так, як Пашковський, ніхто ніколи не писав і не писатиме в найближчі сто років, це неможливо*¹¹.

Питання до них: чого я так прожив і живу? А ті, хто знищили їх тридцятьма мільйонами, богами в них. Це тобі проста відповідь, як живе людина на Енергії. Так жив той, кого Бог назвав класиком світової літератури. Хто залишає по собі спадок 180 томів про Бога. Хто здобув у Бога

відкриття, – вони там, – згідно яких постане нова цивілізація. Я записав від Бога Вчення, згідно якого житиме нове людство. Я був його секретарем. Коли я всі їх записав, Бог повідомив: ця посада – вище трону імператора. Ніщо в людей – найвище в Бога.

Через написання Слова Бог понад сто раз переносив атомну війну. Слабкому розуму, схильному все принижувати і зневажати, це дало привід обзивати її ядерною. Коли Слово буде дописане, вона випалить очі тих, хто не вірили і сміялися з неї. Тридцять років вони жили завдяки тому, що хтось писав Нову Біблію. Звідси відбувся малозрозумілий тим, хто ждуть Кінця, зсув графіка історії. День Гніву, день вогню, день спалення соломи нечестивих, день знищення, великий день, передвіщений в Біблії¹², на жаль, не жарт. Він більша реальність від всього, що існує нині. Воно не простягнеться в майбутність. День виверження, день, як доменна піч, стане знаком оклику над всім.

Історія Христа – не про одне невпізнання і помилку Пілата. Пілат представляв земний тип, їх суд. Духовної людини, яка мислить і живе не так, як вони. Не через винятковість генів, психотип – через різницю в кармі і роботу мозку. Земний тип: тисяча років, це – п’ятнадцять життів і потиличний мозок, відповідальний за земне. П’ятнадцять життів – це ніщо. Сім’я, діти земля його ідеал. З його точки зору все духовне, Боже – ніщо. Ось його суд. Якщо ніщо, значить убити. Вигнати, відіпхнути, розіп’яти. Історія Христа – про всіх, хто представляв і представлятиме духовний тип, сто тисяч і вище років, в нього робочий лобний, стратегічний, Божий мозок. Півтори і вище тисячі життів. І все Боже й вічне – його цінність. Суперечність між земним і духовним типом закладена в світогляді і різниці в Енергії. Як дерево росте з пагона, так людина з життя в життя росте до більшої Енергії, більшого неба в собі. Вона має тягнутись вгору, до все вищої енергоспроможності. Людина від людини відрізняється тільки нею, енергоемністю мозку. Звідси всі її здібності і таланти. І на цьому шляху їй потрібна людина, яка це пройшла давно і не тяжіє до земного. Земне має копіювати духовне, щоб не припиняти зріст і не марнотратити життя. Народ, людство, як і людина, має те ж призначення. В тисячах втілень, відлюбивши матеріальне, вийти на чисту Любов і не втрачати її.

Я знайшов її у багатьох попередніх життях, я знаю сто своїх карм із тисячі п’ятисот втілень, я був автором Вед і пророком Ісаєю, засновником чотирьох релігій¹³ і п’яти імперій, це – правда Бога, а не мій вимисел. Я ні до кого не маю претензій. Але повторюсь, з огляду на ту пиху й велич, яка панує в країні. Я у всіх них, державників, патріотів, діячів, представників і спікерів нової системи, хотів би спитати: дозвольте поцікавитись, який ваш слід в історії? ким Ви були у 80-му році? ким були Ваші батьки, близькі? Ви часом не пригадете? яким був Київ, Україна тоді? яким все було тут? А я надзвичайно добре пам’ятаю, маючи об’ємну пам’ять, яка вміщає всесвіт настроїв, запахів, картин, деталей того, як було. А з 80го у національному русі, коли більшість із Вас, даруйте, були комсомольцями і комуністами, якщо взагалі кимсь були.

Я з 80-го в українській діяльності і створив ту інформу, якою ви тепер заражені всі. Ім’я їй – націоналізм. Але Ви звели його до профанації. Ми всі, як однакові клітини в тілі, але коли одні отримують дві тисячі, а другі – двісті-вісімсот... А я знаю людей, яким не платять нічого впродовж Незалежності. А інші скромно гребуть вісімсот, мільярдики... А іншим нічого за 35 літ Незалежності. Вони, звісно, не люди в Ваших очах. Але Ви подивіться на них очима Бога. Бог судить світ по ставленню до них. У мене вкрали Ідею, як у Чорновола вкрали Рух. Що з того вийшло, судити Вам, хто відіпхнули мене. Який з того постає національний ідеал. Ви крали одну Ідею, іншу, крали

все, але дозвольте запитати: що з того вийшло?

Націоналізм – це рівність всіх перед Законом. Націоналізм – це спартанська рівність. Націоналізм як беззаконня й гедонізм, націоналізм як кричуща нерівність, націоналізм як волаюча до неба несправедливість, такий націоналізм – смерть системі. Ви самі її закопуєте. Коли одна клітина тягне більше другої, це – принцип онкології. І саме з цієї причини стає нежиттєздатною система національної нерівності. Щоб вижити, національний організм, його еліта, має прийти до простих правил: нація – це рівність всіх перед Законом. Нація – це спартанська рівність. Не буде їх, не буде нації і її еліти. Якби Ваші матері отримували дві тисячі, як би Ви подивились на це? Кожна система, коли вона устатковується, створює свій панегірик. Створи гомосексуальний рай, як зараз у Європі, буде гомосексуальний панегірик.

Мені пощастило бути внизу і не писати панегірик. Це неможливо читати й слухати наступним поколінням. Правда завжди внизу, саме тому Бог залишав правдописців внизу: якби були царями, писали б брежнєвський панегірик. Принцип однакових клітин – не мною вигаданий принцип. Всі ці принципи, визначення, формулювання належать Богові, як не дивно це прозвучить. Він передав їх через мене. Ми не повинні воювати одне з другим, це, як моя рука душить мене за горло. Ми повинні пам’ятати: один організм – однакові клітини.

Все постає з інформації у вигляді форми – інформи – духовно вона бачиться як золоті заряджені частки. Мозок, який її випромінює, передає свою Любов, своє захоплення всім, хто знаходиться в його радіусі. Я захоплювався українською – поміж інших захоплень – і часто бував у Спільці письменників, в редакції газети “Слово” в Музейному провулку, поблизу Верховної Ради, у велелюдді Києва. Я постійно був на людях. “Українське – це прекрасно” вловлювали всі ті, хто перебували в радіусі сотень метрів. Якби Бог не відкрив пізніш, я б сам ніколи не знав. Як твориться нове з чистої Любові, вона ж Енергія, яка перзаряджає собою все. Не хтось, а той, хто створив цю інформу, є творцем цієї ідеології та відповідного періоду. Та недалеко до кінця віритимуть, що все постає з земних причин. Якщо так, відмініть те, що є.

Як робочі бджоли не можуть виробляти феромон, так земні й науково-технічні мізки – потиличний і середньо-черепний мозок – вловлювати Енергію і заряджати нею людей і територію. Як робочі бджоли не виробляють об’єднуючу їх речовину, так земні мізки не ловлять Енергію. Не виробляють наріжних заряджених ідей. Вони ж – інформа. Як у бджолиній сім’ї вся її життєдіяльність тримається на матці, так в народосім’ї – на енергетичній людині. Її стан, залежно від радіусу покриття, який може сягати тисяч км і планети, буде передаватися всім. Стан мук, небажання жити буде їхнім станом. Не важлива її назва – вождь, посланець – важлива функція. Виробляти феромон Енергії і підтримувати заряд мас і території.

Єдність, життєспроможність, опірність народосім’ї залежать на пряму від цього. Інша функція, тожотна тому, як матка відкладає личинки – виробляти нові активні ідеї. Нові інформи. Ідеї, як і все в природі, мають здатність розряджатись, перегорати, помирати. Бджолина сім’я гине, якщо гине, особливо зимою, матка. Сім’я може закласти маточники і спробувати вивести нову матку, але то буде інша сім’я, інший за ідеологією, за своїм духовним складом, народ. Де зникає людина-матка, поступово зникає все. Де вигасла інформа, вигасає все, що було заряджене нею. Це точна копія процесу, що відбувається в бджолосім’ї із втратою матки: вона переходить в стан критичного стресу: через 15 хв починається метушня, бджоли розгублено, осиротіло бігають по вулику, припиняють робочий політ, збивається

весь трудовий ритм. Вся злагоджена ідеальна система вмить переходить в стривоженість і хаос. Якщо у вулику залишилися одні робочі бджоли, а молодого розплоду для виведення нової матки нема, сім’я приречена. Їх стрес виражає потрясіння, що жде невдовзі. Бджоли починають перетворюватись у бджіл-трутовок, дрібних подоб матки. Вони відкладають лялечки, з яких виводяться одні трутні. І в першому, і в другому випадку сім’я приречена. Дуже скоро воно зменшується і гине. За 35 років Незалежності Україна майже повністю пройшла цей процес.

Система існує доти, доки підтримується її інформа. Система життєдіє доти, доки живе її людина-матка. Подивіться на історію: що відбувається, коли гинуть формотворчі вожді. Олександр Македонський, Чингізхан, Батий, Наполеон, великі правителі. Всього в озримій історії їх було десять. Система руйнується, якщо матка гине або не на своєму робочому місці. Поза вуликом, що на практиці означає смерть сім’ї. Бджоли-трутневі, скільки б не вдавали маток, є смертю бджолосім’ї. Якщо в сім’ї з трутовими бджолам підсадити нову матку, трутові бджоли, які себе бачать маткою, її неодмінно вб’ють. Бог-пасічник, як би не намагався спасти, сім’я приречена. Парадокс в тому, що наприкінці світу, на самій низькій Енергії, більшість світової влади була із трутових бджіл.

Коли я голодував, на цьому трималася Україна і не тільки. На Енергії Голодів. Я кажу це винятково для правди. Щоб народ знав її і уповав на Силу Всемогутнього, а не силу техзасобів і рук. Щоб народ мав її, Силу Всемогутнього, а не ждав, що йому допоможе щось.

Увесь цей час я думав не про себе – про Бога й ідеальну систему. Кричущі випадки, які стрясають суспільство¹⁴, прямий наслідок здикуення. Диявол, в якого більшість не вірить, як і в Бога, серед тих випадків. Це – його почерк, його підбив, його рука. Де нема Закону, там завжди він. Де читання книг у тисячі разів менше від перегляду мордобою, норма насильство. Існує пряма закономірність між відсутністю окультурення і приведенням до дикуства, між відсутністю життя по смислу Заповідей – і тотальним беззаконням. У всіх сферах і на всіх рівнях. Пугало підкупиництва – тільки одне з пугал, наслідок порушень *не вкради*¹⁵. Привий його змалку і людину ніколи не потягне красти, брати те, що належить державі, іншому. Корупція – я ненавиджу це слово, за його іншомовність і частовживаність – але мушу вимовити: корупція в нутрі. Її не буде там, де утвердиться Закон, Божий і людський.

Істина Бога в тому, що кожна людина Зло, і тільки Бог – через окультурення і Закон – робить її Добром¹⁶. Коли нормою стає відсутність культури і життя по смислу Заповідей, неможливо ждати іншого, як кричущих новин. Від народу неможливо вимагати того, чого він не має. Він діє так, як привчили його. Влада – тільки голова свого народу, вона не може бути іншою як народ. Коли культура зводиться до попси, кривлянь на сцені, знущань на екрані, жди того ж самого, тільки в реальності. Коли народ не має страху Божого, не знає того, що жде в іншореальності, коли при цьому ослабає страх каральних органів, зникає серйозність покарань, вал беззаконня поглинає все. Є прямий зв’язок між привитим з дитинства, засвоєною культурою, нормами поведінки і добropорядністю людини та її подальшим життям. Звісно, якщо вона живе у відповідному середовищі. Культурному серед безкультурності, релігійному серед безбожності – хана. Відсутність першого дає злочинну людину. Критична маса таких хоронить суспільство. Тому в інтересах його виживання важливо з дитинства прививати те, що робить людину культурною, делікатною, чуйною, законослухняною, богобоязною, людиною норми.

Далі буде.

“Велично і урочисто пролунали рядки духовного гімну “Боже, великий єдиний, нам Україну храни”.

Україна є, Україна буде!

23 серпня в Національному Шевченківському заповіднику у Каневі відбулося величне пошанувальне дійство, присвячене Дню Державного Прапора України та Дню відновлення Незалежності України.

Величний Державний Прапор України довжиною 8 метрів вкрив Тарасову Гору

Україна є, Україна буде!
Україно-мати, тобі вірять люди!

Україна є, Україна буде!
У вишневім квіті найдорожча в світі!

Зоя Ружин

Щороку в Каневі на Чернечій (Тарасовій) горі у святковий День Державного Прапора та напередодні Незалежності України відбувається вшанування батька і пророка українського народу Тараса Григоровича Шевченка. У дні війни особливо гостро відчувалася потреба в утвердженні безсмертного спадку, пам'яті про одного з фундаторів національної гідності і незалежності українців — Тараса Шевченка. Прагнення агресора не лише кровопролиттям привласнити нашу землю, а й денацифікувати державу Україна — згуртовує свідомих українців, соратників, міжнародну спільноту до протистояння насиллю, до вшанування геніїв, патріотів рідної землі та її визволителів.

У ці непрості для нашого народу дні велася підготовка до гідного вшанування Великого Кобзаря. За різних обставин багато людей не змогли взяти участь у заході, але він все одно видався велелюдним.

Традиційно паломники підіймалися поступом від підніжжя Тарасової гори. Цього разу розпочали урочисту ходу від Музею, біля якого нас зустріла ветеран цього національного храму, шановна і всіма любима Ганна Манжара, яка багато років була зберігачкою фондів — скарбниці музею. І день своєї відпустки, як наша покровителька на сакральній землі, пані Ганна провела разом з нами. Вона представила делегації киян новообраного заступника генерального директора Дмитра Богачова, котрий очолив пошанувальне дійство.

Нам назустріч від меморіалу йшли воїни-захисники, котрі приїхали віддати шану Великому Кобзареві. Лунали залпи салюту, промови та скандування. Завдяки видатному українцю, ветерану російсько-української війни з позивним “Кіборг” Олександр Ушинському, ми мали в цей день атласний синьо-жовтий 8-метровий прапор України, який несли учасники делегації киян.

На чолі з величним прапором України у військовій формі йшов

легендарний Олександр Ушинський, за ним майорів прапор Євросоюзу, який тримав заступник генерального директора Національного Шевченківського заповідника Дмитро Богачов (минулого року цей прапор натхненно возносив державотворець, дипломат Ігор Ліховий). Прапор Спілки офіцерів України упевнено ніс представник Черкаської СОУ, що прибув на вшанування разом з головою Черкаської організації Спілки офіцерів України капітаном III рангу Олександром Кальком. Поруч з ними, урочистою холою йшов в африканському світло-блакитному національному вбранні Президент Африканської Ради в Україні Діалло Ісса Садіо.

Спільно з отцем Православної церкви України Михайлом Светловим була присутня надзвичайно талановита мисткиня, реконструкторка трипільських виробів Людмила Смолякова, яка несла (в дизайнерському одязі з елементами трипільського орнаменту) керамічну миску трипільського зразка і світильник, поєднавши таким чином у дійстві високодуховні засади нашої держави.

На розкішному рушникові з вишитим Мариною Чорною “Деревом життя” (самобутня майстриня використала при створенні орнаменту до десятка технік художньої вишивки) я несла запашний коровай з написом “35”. Крила рушника тримали онучата славної родини Вале-

рія і Лесі Науменків Майя і Матвій Ткаченки. Цей рушник, за домовленістю, передано на захід видатною українкою, головною редакторкою журналу “Українська державність” Світланою Чорною.

Саме до Дня Прапора України заслужений художник України Олександр Охупкін передав хатню ікону “Покрови-Богородиці”, яку під мальовничим автентичним рушником несли заслужені діячки мистецтв України: професорка Світлана Садовенко та співачка Оксана Петрикова, котрі аж сяяли красою у вишитому вишуканому білосніжному вбранні. (Відбулася своєрідна презентація і освячення ікони під час заходу).

На моє запрошення відгукнувся народний аматорський колектив “Берегині” Стайківського будинку культури (директорка Ірина Баняє) під орудою художньої керівниці, народної артистки України Валентини Скляр-Кондрашевської, який взяв участь в заході з благословення та при підтримці начальника відділу культури і туризму виконавчого комітету Ржищівської міської ради Київської області Олени Пасеки. Колектив прибув до Канева в колоритних автентичних одностроях, двоє учасниць несли обрамлений рушником портрет Тараса Шевченка, теж виконаний пензлем Олександра Охупкіна.

Директор “Лисянського розсадника декоративних рослин Науменко” Валерій Науменко з дружиною Лесею та головою МО “Поступ жінок-мироносиць у діаспорі” Лесею Королик-Бойко несли у горщику укорінені саджанець “Тарасової верби” (пані Леся приїхала з Італії, з чоловіком Альфредо, який як палкий прихильник України, супроводжував дружину у цій поїздці, одночасно виконуючи фотолітопис заходу). Разом з нами була і співзасновниця акції “Тарасова верба”, директорка Київського літературно-меморіального музею-садиби імені Максима Рильського Вікторія Колесник. Вінок, виконаний з колосся пшениці та сухоцвітів, тримали викладач вокалу, співак Віктор Омельченко та голова громадської Ради при державній адміністрації м. Біла Церква, багато-

річний соратник Сергій Хіврич. Яскрава і самовіддана жінка-мироносиця Алла Шаталова (також представляла волонтерське об'єднання “Павучихи”, керівниця — Світлана Черевата) і членкиня редколегії, літературна редакторка газети “Слово Просвіти”, елегантна, у вишній зеленій сукні, знана просвітниця-журналістка Галина Дацюк несли хоругву “З нами Бог і Україна! Україна є, Україна буде!”. За їхніми спинами майорів, переливався жовто-блакитними барвами в сонячному промінні безкрайній Прапор України, який несли учасники делегації.

Саме в цей час військовий підрозділ проводив чин вшанування Великого Кобзаря. Наша делегація зупинилася навпроти Дніпра-Славути, який велично котив свої віковічні хвилі, і поступово почала підійматися на вершину духовного Олімпу України. Олександр Ушинський, першим зійшовши до захоронення Тараса Шевченка, шанобливо уклонився і схилив над могилою прапор. Велике жовто-синє полотнище, яке сягало вершини меморіалу, спалося патріотичними струменями, сяйвом жовто-блакитних кольорів до Дніпра, сповнене високістю духу Велета української нації Великого Кобзаря.

Відбулося покладення короваю на вишитому рушникові та поставлено вінок, у якому пульсували барви рідної української землі. Ці символи шани було передано від Спілки письменників України на чолі з Михайлом Сидоржевським, ВУТ “Просвіта” імені Тараса Шевченка — очільник Павло Мовчан, Асоціації земляців України, зареєстрованих в м. Києві, під керівництвом Віктора Ткаченка, координаторів Донецького земляцтва (голова — Володимир Бутко), МГО “Земляки Придніпров'я”, очільник — Леонід Костюченко, СОУ на чолі з полковником Олександром Саськом, Національної Ради жінок України (голова — Людмила Порохняк-Гановська), отамана ЧРК Бориса Марченка, отамана і краєзнавця Олександра Гаврилюка, президента ВФ “Спас” Олександра Притули, Київського професійного коледжу з посиленою військовою та фізичною підготовкою (дирек-

торка — Людмила Рожкова), громади с. Шевченкове (батьківщина Тараса Шевченка), голови Шевченківської ТГ Сергія Смалка, жінок-мироносиць України та діаспори, учасників “Мистецького спецназу”, присутніх на заході, та всього українського народу.

Молебень за Україну та літію за світлу пам'ять, та Царство Небесне Тараса Шевченка виконав отець Михайло Светлов, настоятель Свято-Миколаївської церкви з с. Григорівки поблизу Канева.

Як організаторка заходу привітала учасників вшанування з видатним днем в житті України і прочитала авторський вірш: “У Каневі сонцем Тарас над горою, свий Дніпро котить хвилі віків, йдуть до пророка Вітчизни з любов'ю, діти й онуки у колі батьків...”.

По завершенню надала слово заступнику генерального директора Національного Шевченківського заповідника Дмитру Богачову. У своїй промові Дмитро Михайлович узагальнив визначну роль Тараса Шевченка для українського народу в дні війни. На завершення виступу вручив унікальну нагороду — ювілейну медаль “100 років з часу оголошення території могили Т. Г. Шевченка державним заповідником”. Як зауважив пан Дмитро, це перша медаль з виготовленого тиражу (25 одиниць), яку вручають за багаторічну і плідну співпрацю громадській діячці, голові ГО “ВО “Поступ жінок-мироносиць”, заслуженій працівниці культури України Зои Ружин.

Для мене було високою честю отримати цю відзнаку Національного Шевченківського заповідника. Дякую за визнання і довіру колективу заповідника на чолі з генеральним директором Анатолієм Кононенко. Велично і урочисто пролунали рядки духовного гімну “Боже, великий єдиний, нам Україну храни” у виконанні заслуженої дітячки мистецтв України, академічної співачки з унікальним голосом Оксани Петрикової.

Полум'яно і звитяжно виступив Олександр Ушинський, який передав вітання від воїнів-захисників України, від ветеранів війни, від СОУ. Завершив свій виступ словами Великого Кобзаря з поеми “Кавказ” (1845 р.): “І вам слава, сині гори, кригою окуті. І вам, лицарі великі, Богом не забуті. Борітеся — поборете, вам Бог помагає! За вас правда, за вас слава і воля святая!”. Він оголосив хвилину мовчання за світлу пам'ять всіх тих, хто відійшов у безсмертя, захищаючи рідну землю і народ. Слава Україні! Героям Слава!

Вагомо пролунали слова голови Черкаської організації Спілки офіцерів України капітана III рангу Олександра Калька. Він передав уклін і шанування Великому Кобзареві від усіх учасників СОУ (очільник полковник Олександр Сасько), які воюють нині за звільнення рідної землі від рашистського агресора. З вірою в перемогу України пан Олександр завершив свій виступ словами: Героям слава!

Пошанувальна хода, присвячена Батькові Тарасу, розпочалася біля Літературно-меморіального музею Тараса Шевченка

Від імені жінок-мироносиць в діаспорі виступила голова МО “Поступ жінок-мироносиць у діаспорі” Леся Королик-Бойко. Перш за все, вона повідомила присутнім про хід акції “Тарасова верба” за кордоном. Пані Лесею посаджено близько 10 верб у різних країнах світу. Нині вона має запрошення від США і Канади на вересень цього року. Лесею Королик привезено землю з двох країн, де нещодавно відбулись міжнародні акції садження верби і передано скарбнички із землею заступнику генерального директора музею Дмитру Богачову. Пані Леся подякувала мені за довіру в проведенні міжнародної акції “Тарасова верба” за кордоном і зачитала мій вірш “Всю планету у любові хай верба єднає!”. Висловила подяку чоловіку Альфредо, за підтримки якого вона може здійснювати міжнародні акції.

За дорученням голови Національної Ради України Людмили Порохняк-Гановської Валерію Науменку було вручено медаль “Волонтер України” за багаторічну волонтерську діяльність у підтримці воїнів-захисників, за дієву підтримку всеукраїнської і міжнародної акції “Тарасова верба”. Натхненню, з самовідданістю полум’яного серця пролунав патріотичний виступ від ВУТ “Просвіта” (очільник, титан слова Павло Михайлович Мовчан) провідної журналістки України, неймовірної подвижниці Галини Дацюк.

Усіх присутніх вразила промова Президента Африканської Ради в Україні Діалло Ісса Садіо, який чудовою українською мовою висловив підтримку українському народу і державі Україна, котра стала його другою Батьківщиною. У ці скрутні часи він займається волонтерською підтримкою. Його доньки закінчили Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Говорять вишуканою українською мовою, декламують вірші Тараса Шевченка. Інтелегентність, ерудиція, комунікабельність і доброзичливість пана Ісси залишили після спілкування найкращі враження. Завершив він свою промову словами Тараса Шевченка. Цього дня присутність його та італійця пана Альфредо з дружиною Лесею на мітингу пам’яті Батька українського народу Тараса Шевченка стала свідченням міжнародної підтримки України в час російської агресії проти нашого народу.

На завершення Мітингу пам’яті разом із солістом Віктором Омельченком всі учасники виконали пісню на слова Тараса Шевченка “Реве та стогне Дніпр широкий”. Відбулося преломлення запашного короваю всіма учасниками Мітингу пам’яті за Царство Небесне та вічну славу життєвому подвигу Тараса Григоровича Шевченка. Слава Україні! Слава воїнам-захисникам! Слава Тарасу Шевченку!

Затим усі присутні перейшли до хатини для означеного висадження “Тарасової верби” за домовленістю з адміністрацією музею. Висадження “Тарасової верби” – живий символ нашого міцного коріння, відродження та незламності.

Акція “Тарасова верба” – ініційована мною і організована спільно з Літературно-меморіальним музеєм імені Максима Рильського на чолі з директором Вікторією Колесник та головою

БФ “Троянди і виноград” імені Максима Рильського Максимом Рильським. Проведено численні посадження верби, починаючи з 2012 року до 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка. Акцію “Тарасова верба” було довірено очолити на міжнародному рівні Лесі Королик-Бойко, якою з того часу вже посаджено понад 10 верб в різних країнах світу. Нині пані Леся очолює міжнародну акцію “Тарасова верба”, яка є складовою Всеукраїнської акції “Тарасова верба”.

Цього дня до Канева “Тарасову вербу” було привезено Валерієм Науменком з м. Лисянка, який вирощує саджанці в “Лисянському розсаднику декоративних рослин Науменко”. За узгодженням з адміністрацією Національного Шевченківського заповідника всі разом цього історичного дня поєдналися садити “Тарасову вербу”.

Концертна програма відбулася на емоційному та енергетичному піднесенні. Етнографічний дух української пісні дарував присутнім народний аматорський колектив “Берегині” Стайківського будинку культури (директорка – Ірина Баняє) під орудою художньої керівниці, народної артистки України Валентини Скляр-Кондрашевської. Сила народного голосу у злагоженості та гармонії звучання розливалася над Дніпром у неперевершеній красі. Автентичні однострої тішили очі своїми барвами. Під акомпанемент акордеону пані Валентини линули одна за одною мелодії, вплітаючись в багатоголосся національного мелосу багатством тембрально-го звучання.

Молитва “Богородице Маріє” на музику Світлани Садовенко, вірші Зої Ружин, у виконанні співачки Оксани Петрикової, проникала на мелодійних крилах до душі кожного слухача. Здавалося, що голос виконавиці летів над Дніпром і возносився високо до неба, засіваючи зерна благодаті та умиротворення, віри в те, що сили Небесні, Богородиця чують і відгукнуться на кожне молитовне слово. Ще однією молитвою на вірші Тараса Шевченка благословляла всіх присутніх Оксана Петрикова.

Леся Королик-Бойко вразила слухачів пронизливим виконанням пісні “Йде війна, а сонечко в очі зазирає...” на муз. Олександра Бурміцького, слова Зої Ружин. Психологічно, емоційно співачкою передано настрій та характер пісні. Наступний твір – “Жінки-Українки” муз. Світлани Садовенко, слова Зої Ружин, пісня, яку було презентовано в Перемішлі (Польща) на честь 75-річчя СФУЖО. Під час її виконання до пані Лесі долучилися композиторка Світлана Садовенко і я, окрилено заспівавши “Жінки-українки, планети сім’єю, єднаймося разом, єднаймося душею за щастя дітей і за мир родоводу, за сонячну правду, за нашу свободу!”.

Звитязно і натхненню пролунали пісенні твори у виконанні заслуженої артистки України, солістки Національної філармонії, активної учасниці “Мистецького спецназу” Тетяни Школьної. Струнка і окрилена в жовто-блакитному костюмі пані Тетяна дивувала слухачів не ли-

ше красою свого голосу, а й патріотичним піднесенням у виконавській майстерності та професіоналізмі.

Я продекламувала авторського вірша “Сонячна держава”. До присутніх з вітальним словом звернувся Сергій Хіврич, який ніби підбив підсумок нинішньому Дню Прапора України в переддень Незалежності нашої держави. Співак Віктор Омельченко виконав пісню на слова Тараса Шевченка “Бандуристе, орле сизий”. А на фіналі всі учасники концертної програми виконали пісню “Ой у лузі, червона калина...”. Саме в цей час підійшов до нашої групи артистів та слухачів п’ятий Президент України Петро Порошенко, державотворець, який прийшов вшанувати відданого сина України в цей знаменний день.

По завершенню урочистої частини, організатор та ведуча заходу я запросила всіх учасників до трапези, яку приготував за домовленістю, знаний в Україні та за її межами віртуозний кухар Юрій Ковтуненко. На шанувальників українських ціннос-

та її патріотичному чоловіку-італійцю Альфредо, посестрі-мироносиці Галині Панченко, патріотичній Світлані Чорній, журналістці Галині Дацюк, соратникам-козакам, директору Бібліотеки Центрального будинку офіцерів ЗС України Тетяні Алісовій, Оксані Петриковій, Тетяні Школьній, заступникам директора Київського професійного коледжу з посиленою військовою та фізичною підготовкою Ладі Волошковій, підполковнику Олексію Петровичу, жінці-мироносиці Аллі Шаталовій, Мирославі Андрощук та всім-у сім учасникам цієї знакової поїздки до Канева. І звісно, за гостинність, порозуміння, підтримку вдячність генеральному директору Шевченківського національного заповідника Анатолію Кононенку, заступнику директора Дмитру Богачову, берегині Ганні Манжарі та всьому самовідданому колективу музею!

Додаю до інформації враження від поїздки в Канів та відгуки про Дійство двох учасниць.

Наші національні обереги – рушники, панно з колосся, коровай – символи Свята

Відчуті Україну
Тетяна АЛІСОВА,
директорка Центральної бібліотеки СОУ

Під небом Тараса – з Прапором у серці! Є місця, де Україну не треба пояснювати. Її треба просто відчуті... У День Державного Прапора України ми зібралися на святій Тарасовій горі, у Каневі – там, де над Дніпром живе слово Великого Кобзаря... Ми розгорнули величезний синьо-жовтий Прапор і вклонилися Тарасові – тому, хто майже два століття тому так глибоко почув Україну, що його слово й сьогодні б’ється в наших грудях. І було того дня щось дивовижне... На коровай прилетів великий красивий метелик. Сів поруч, ніби на мить зупинив час. І ми подумали: “Невже це Тарас послав нам привіт?” Може, саме так душі великих приходять до нас – не гучними словами, а легким помахом крил... Лунали пісні. Говорили про Україну – ту, яку любимо до болю. Посадили Тарасову вербу, щоб пустила коріння на цій святій землі й нагадувала прийдешнім поколінням: ми були тут, ми пам’ятали, ми берегли. А потім над Дніпром залунало: “Реве та стогне Дніпр широкий...”. І здавалося, що сама ріка підхопила Шевченкове слово. Хай хвилі несуть його далі – крізь століття, крізь війну, крізь біль – до кожного українського

серця. Стояли ми поряд з Прапором, а над нами було безкрає небо. Синє – як наша мрія. Жовте – як українське поле, яке неодмінно знову зацвіте.

І думалося: ось вона – Україна! У Шевченковому слові. У нашій пісні. У вербі, посаджений власними руками. У Прапорі, який тримають люди, що не зрадили своєї землі. Ця зустріч стала для нас знаком. Ніби Тарас із висоти своєї гори благословив нас і тихо сказав: “Любіть Україну. Бережіть її. Не дайте їй згаснути”. Це був не просто захід.

Це була молитва за Україну. І приклад для всіх нас – як треба любити свою державу: не лише говорити про неї, а жити нею. Бо там, де майорить український Прапор, де звучить Шевченкове слово і співає Дніпро – там Україна житиме вічно. З Днем Державного Прапора України!

З Днем Незалежності України! Слава Україні! Героям слава!

Пройти цей Шлях разом
Галина ДАЦЮК,
журналістка

Сходження на Тарасову Гору, до місця нашої пам’яті і сили, в День Державного прапора України вкотре організувала велика трудівниця, громадська діячка Зоя Ружин. І я щиро дякую їй за запрошення разом пройти цей Шлях, помолитися, сказати слово, побачити Дніпро і зелені кручі понад ним, відчуті могутню енергію, яку не відчуєш більш ніде, вклонитися Кобзареві.

Вкотре переглядаючи світлини, бачу, наскільки яскравим, світлим, ширим було наше Дійство, освячене атрибутами державності, портретом Шевченка, рушниками, рукотворами з колосся, квітами і вишиванками.

Поезія Тараса Шевченка, українські пісні, богослужіння у пам’ять поета, промови, переломлення короваю надавали урочистості і знаковості події. І спільно посаджена Тарасова верба в саду, і смаченний обід, і спілкування майже до вечора – все це єднало і ріднило наш гурт.

І увесь час, поки ми були в Національному Шевченківському заповіднику в Каневі, до Батька Тараса йшли люди – поодинокі, групами, військові, літні, молодь, діти, родини, пари. І це радісно підіймало дух.

...Часом хочеться побути з Шевченком наодинці. Але подумала, що не варто відкидати спільнодійства. Тут не патос. У цьому феєричному організованому сходженні своя краса і велич. І пошанування і нашого прапора, і нашого Пророка.

Дякую, пані Зое, і вітаю з унікальною нагородою – медаллю “100 років Національному Шевченківському заповіднику у Каневі”. Заслужено!

Щиро дякую, дороге і рідне товариство, з яким розділила в цей святковий день хліб, куліш, сльозу і радість. Дякую ЗСУ, які тримали небо над Горюю і Дніпром.

Підготувала **Зоя РУЖИН**, поетеса, громадська діячка, заслужена працівниця культури України, голова Всеукраїнської ГО “Поступ жінок-мироносиць”, керівниця етнографічної студії “Золоте зерно” Київського професійного коледжу з посиленою військовою та фізичною підготовкою

“Поетичний млин” Київської “Просвіти” — 35 голосів єдності

Ольга ХОДАЦЬКА,
заступниця голови Київської
“Просвіти”

Напередодні Дня Державного прапора України та Дня Незалежності Київська “Просвіта” вже вчетверте зібрала на “Поетичний млин” поетів і прозаїків, художників і майстрів декоративно-ужиткового мистецтва, композиторів і музикантів, акторів і режисерів, співаків і бібліотекарів, журналістів і науковців, педагогів і просвітян, громадських діячів і творчих особистостей, чия місія — словом і ділом служити Україні.

Подія з великим успіхом відбулася в бібліотеці Центрального будинку офіцерів Збройних Сил України (завідувачка — Тетяна Алісова).

Знаменно, що протягом заходу звучало 35 потужних голосів учасників передсвяткової імпрези, серед яких і почесні міжнародні журналісти і громадські діячі: Гелбрейт Джеймс, Філіп Баррі (Велика Британія), Марина Фуштей (Україна — Велика Британія), Манана Абашидзе (Україна — Грузія), Альфредо Мореллі (Італія).

Учасники “Поетичного млина” і гості говорили про те, що означає “незалежність” для кожного зокрема, читали вірші, співали пісні, виголошували вітальні слова, єдналися в коло одnodумців, створюючи простір для добротворчості тут і зараз. З вітальним словом до присутніх

звернувся Кирило Стеценко — голова Київської “Просвіти”, народний артист України, який відкрив свято виконанням Державного Гімну. Виваженим і урочистим був виступ заслуженої артистки України, театральної педагогині, письменниці, журналістки, громадської діячки, доцента НУТКіТ ім. і. Карпенка-Карого Лариси Недін. Лунали голоси таких поетів і поетес, як Ольга Киця, Леся Пронь, Галина Сливка, Віктор Кучурок, Володимир Коскін, Леся Шаповал, Дмитро Беляев, Поліна Лучко, Ірина Родченко, Тетяна Мирошніченко, Ольга Фещенко-Дмитренко, Ольга Ходацька, Олександр Герасименко (Інститут політико-правових та релігійних досліджень). Виступили: художник Володимир Ребров, голова правління Київської організації Національної спілки фотохудожників України Любов Котляр, очільниця книгозбірні Тетяна Алісова, професорка НАКККіМ, культурологиня і музикознавиця, заслужений діяч мистецтв України Світлана Садовенко та інші.

Запашним святковим короваєм, поезіями і добрими словами вітали млинівців освітяни з міста Шостка (Сумщина) — Людмила Олех і Тетяна Покотило, які подарували всім оберіг — Ангела-охоронця.

Неймовірною родзинкою передсвяткової імпрези “35: голоси єдності” були пісні у виконанні відомих в Україні та за кордоном

співаків. Запалив публіку пісню “КохАй” український телеведучий, співак і режисер, харизматичний Сергій Файфура. Пісню “Україна — це ти і я” (слова — Юрій Піжук, музика — Ростислав Галаган), виконання якої стало масштабним музичним проектом до Дня Незалежності України, під час якого встановлювали рекорд України, виконала українська співачка, амбасадорка української культури в Італії та української пісні у світі, голова МГО “Поступ жінок-мироносниць в діаспорі”, Посол миру Леся Бойко-Королик. Гордо і пафосно звучали пісні у виконанні автора музики, композитора і барда Ігоря Якубовського (Центральна бібліотека Солом’янки імені Григорія Сковороди в м. Києві) — “Українська віра” (вірші Анатолія Тарана), “Слава Україні” (вірші Леоніда Федорука), “Чом не радуєш, осене?” (вірші Ольги Ходацької). Заслужений працівник культури України, журналістка, поетеса і співачка Ірина Родченко урочисто виконала пісню на вірші Лілії Золотоніші (музика Юрія Васильківського) “Україно, рідна Україно”. Красиво і символічно звучала авторська пісня просвітянки, заслуженої діячки естрадного мистецтва України Тетяни Мирошніченко — “Я українка”, яку підспівували всі присутні.

Пріємно вразило публіку тріо у складі Кирила Стеценка, Лесі Королик-Бойко та Ігоря Якубовського, що народилося спонтанно під час заходу. Пісня “За Україну, за її волю, за честь, за славу, за народ” об’єднала всіх учасників події у любові до рід-

ної землі та вірі у прийдешню Перемогу.

Святковий зал храму культури на час заходу прикрашали чудові виставки картин київського художника Володимира Реброва “Коли зникають фарби”, ляльок-мотанок “Берегині моєї душі” мисткині та педагогині Галини Соколової, “Рушник рутенських псевдо”, створений на підтримку національної абетки “Рутенія. Графіка української мови” Анжеліки Корнієнко, вишитих бісером ікон майстрині Ольги Вольської, фотосюжети “Вистоїмо” Любові Котляр — голови правління Київської організації Національної спілки фотохудожників України.

Ще однією надзвичайно важливою ознакою “Поетичного млина” був збір пожертв (2170 грн) на підтримку захисників і захисниць, завдяки кому ми можемо збиратися на такі заходи. Млинівці вшанували хвилиною мовчання пам’ять усіх цивільних і військових, полеглих за Україну.

Завідувачка бібліотеки ЦБО ЗСУ Тетяна Алісова поділилася емоціями про рідну Луганщину, яку змушена була залишити через війну, і прочитала про це вірш О. Ходацької “Ключі від дому”. Це, на жаль, сьогодні непоодинокі історії, коли люди, позбавлені своєї домівки, не зневірюються, а навпаки — плекають надію на повернення до свого дому, шукають сили жити життя в умовах війни.

Ольга Фещенко-Дмитренко — письменниця, авторка і керівниця волонтерського соціально-культурного проекту “Живі історії війни”, мета якого — зібрати

особисті історії людей про війну, зберегти їх як пам’ятні свідчення про пережите під час окупації і нести правду у світ, яка недавно втратила на війні єдиного сина Андрія, подарувала бібліотеці і Київській “Просвіті” книгу англійською мовою, присвячену своєму синові-Герою.

Було багато подарунків від поетів — поличка “Поетичного млина” поповнилася новими книжками. Були й пропозиції до співпраці від молодіжного крила — очільника секції молодих просвітян Олександра Герасименка та його заступниці Олени Дибі.

Учасники святкової події згадували вірші Т. Шевченка, Лесі Українки, І. Франка, В. Сосюри, В. Стуса, П. Тичини та інших відомих і талановитих українців, у яких звучить любов до рідної землі і мови, сила духу і поступу, єднання і віра у краще майбутнє. До цих поетичних голосів додалися й голоси млинівців, тому що кожен має свій унікальний тембр, свій стиль і свій погляд на світ. Але коли ці голоси об’єднуються, то окремі звуки перетворюються на потужний і величний хор.

Завершився “Поетичний млин” Київської “Просвіти” виконанням духовного гімну України “Молитва за Україну” (“Боже великий, єдиний, нам Україну храни”, 1885 р.) на вірші письменника і громадського діяча Олександра Кониського (автор музики — композитор Микола Лисенко) у виконанні Оксани Петрикової — доцента кафедри академічного та естрадного вокалу Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, заслуженого діяча мистецтв України. Духовний гімн підхопили всі учасники події, чим висловили свою любов і вдячність Україні і сподівання на прийдешню Перемогу.

Ольга Ходацька, авторка проекту “Поетичний млин” Київської “Просвіти” і модераторка заходу, подякувала всім учасникам і гостям за синергію добротворчості і за те, що разом засипали в жорна культурно-просвітницької події добірне зерно творчості, з якого буде добре культурно-просвітницьке і духовне мливо для кожного українця та українки, і висловила сподівання на чергову мистецьку зустріч у жовтні, присвячену Дню української писемності та мови.

Унікальна знахідка

Справжні історичні скарби часом ховаються у найнесподіваніших місцях і чекають свого часу десятиліттями. Так, днями до Івано-Франківського обласного музею визвольної боротьби імені Степана Бандери звернувся Андріан Шаган із села Загір’я. Прогулюючись лісовим масивом поблизу села Старі Скоморохи, чоловік випадково зачепився ногою за дріт. Цікавість перемогла — і під шаром ґрунту виявився запечатаний бідон, заповнений цінними історичними документами, переважно 1948—1949 рр.

Для обстеження місця знахідки та безпечного вилучення архіву туди негайно виїхала спільна робоча група у складі

музейників, науковців і голови Галицького товариства “Меморіал”.

Наразі знахідку передано науковцям музею. Наші фахівці вже розпочали кропіткий процес детального опрацювання знайдених матеріалів, адже документи потребують особливого догляду.

Дякуємо пану Андріану за свідомість та небайдужість до власної історії та довіру нашому музею.

Згодом ми обов’язково проанонсуємо перші результати дослідження та ознайомимо громадськість із деталями цього унікального архіву, повідомляє на своїй сторінці у Фейсбукі Івано-Франківський музей визвольної боротьби імені Степана Бандери.

Станіслав НОВИЦЬКИЙ,
Ірина ЗЕЛЕНЕНЬКА

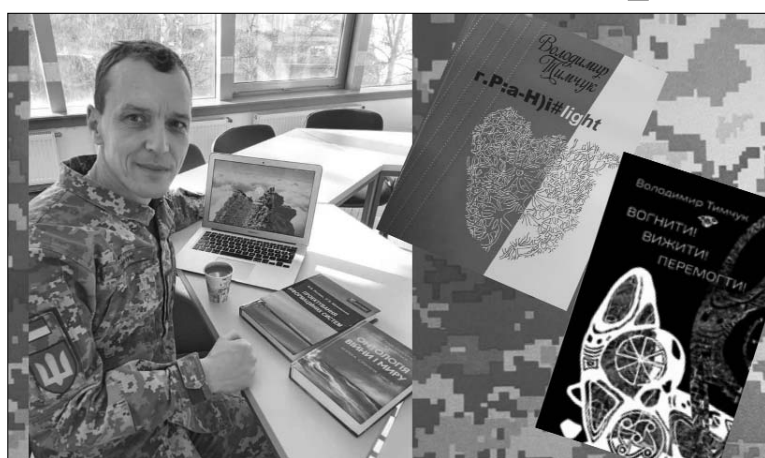
Поезія Володимира Тимчука: заради життя

Чимало мистецьких творів і наукових праць у XXI столітті, зокрема, в його першій чверті, присвячено аналізу мілітарного дискурсу, який, поза всякими сумнівами, у світі чи не найактуальніший (уже друге століття поспіль поступається він лише антивоєнному дискурсу). У сучасному літературному процесі чимало імен, пов'язаних зі згаданими дискурсами, у царині поезії волюнтаристської та мілітарної працює чимало авторів, чи не найбільше — в українській. У поезії українських військових, комбатантів і некомбатантів представлено все, що сьогодні турбує допитливого сучасника: тут і символічні каскадні запитання, і спроби відповідей на те, скільки триватиме війна, що розгортається в центрі Європи, коли скінчиться вона й інші конфлікти, як саме це відбудеться, якими будуть наслідки для людства, планети, континентів, народів, для кожної людини зокрема.

Володимир Тимчук — учений, перекладач, редактор, військовий, воїн, звісно, вдається до низки мистецьких і немистецьких прийомів: ранжування, жонгливання, кадрування та кореляції різноманітних понять і даних, нанизуює їх і апробує, ніби Євген Маланюк, ніби споглядач-скептик, ніби втомлений даністю аналітик, дитинний у гонитві за істинною, витівний і провидець. Ніби й необароковий сплав різноманітних характеристик, ніби й постюрреалістичний надмір деталей, ніби й нічого випадкового, усе продумано до дрібниць, уточнено, звірено, але ж усе таке неспогадне, мінливе, максимально реальне й фантазмагоричне водночас.

Від книги до книги письменник Володимир Тимчук створює своєрідний інтелектуально-екзистенційний літопис, ткання вибагливе, схоже місяцями то на гобелен, то на панно, то на ескіз, датуючи вірші від перших днів АТО й далі, не припиняючи фіксувати все гостро пережите й доосмислене після початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну у творах різних видів, жанрів і форм.

Усе це дає підстави дослідникам вважати літературну твор-

чість Володимира Тимчука (книги лірики “Весняні коловороти” (2009), “Відчуті місто стопою (з Тобою)” (2015), “Вогнити! Вижити! Перемогти!” (2016), “Озбручитися (з) Україною” (2018), “Ангельським чином” (2019), “Азовом... Зіскрижалені” (2020), “Зі сходом сонця” (2020), “З Гетьманщини безмежжя” (2021), “Від космосу до петриківки” (2024), “Барокове” (2024), поеми “Гуцульське повстання” (2013), “Донецький аеропорт” (2014), новели “Словодієм” (2018)) чудовим репрезентативним матеріалом для досліджень волюнтаристського та мілітарного дискурсів.

Не випадково в умовах інтервенції вельми важливою духовною складовою протистояння одвічному ворогові України стало красне писання, особливо — поетичне, таке густе, по-філософське заметафоризоване, як у Володимира Тимчука (то близьке до пісні, то до притчі, то до скетчу). Він, плідний та сумлінний поет, розуміючи потребу зростання літератури (і якісного, і кількісного), появи значної кількості поетичних творів не лише волюнтаристських, а й про війну та її наслідки, активізував і власні мистецькі потенції, і більш та менш знайомих авторів (волонтерського, воєнного, інтелектуального кіл) навколо популяризації визвольної літератури, що підіймає дух нації в тяжкій, виснажливій боротьбі, підсилює й мобілізує всеможливі ресурси, міцнить корпус досліджень волюнтаристського та мілітарного дискурсів.

За понад десять років бойових дій на території України,

розв'язаних агресивним північним сусідом, сформувався символічний звід канонів мілітарного мистецтва України, зокрема — художньої літератури, зокрема — поезії (найчисленнішої в родово-жанровій палітрі), умовно поділеної на два етапи творення — із 2014 до 24 лютого 2022 р. та з 24 лютого 2022 р. До слова, ця різноманісна поезія продовжує гартуватися разом із авторами в умовах кровопролитної російсько-української війни.

Текстуалізація воєнного досвіду стала унікальним надбанням європейської українки, у ній — і досвід кількох поколінь сучасників, професійних військових і добровольців (котрі, не відступаючи від кодексу честі, захищають Україну від інтервента), а також корпус історичної пам'яті одного з чільних європейських етносів. А тому вчений-мистець-воїн Володимир Тимчук фіксує дати, імена, події, локації, апелює до них, взиваючи до всього цивілізованого світу, гуртує навколо себе в різноманітних антологіях поетів-військових, поетів-воїнів, поетів-волонтерів, перекладачів, воєнних журналістів і тих авторів, які належать до чутливих категорій населення (постраждалих від війни), розуміючи, що вельми потрібні й поезія-відсіч, й поезія-свідчення.

Традиційним для Володимира Тимчука як поета від книги до книги є укладання текстів у розділи, цикли, тематичні блоки (часто — за календарним принципом, за історіософськими та культурологічними мотивами, за образністю, що впливає з необхідності хронікування життє-

ствердного життєплину, ваговизни подій, мотивування моральних позицій, фіксації імперативів); до авторських (відфольклорних) традицій належить і символічний поділ Усесвіту на кілька світів: індивідуальний, вселюдський, український, ворожий, природний, Божий. Із цього поділу випливає осмислення триєдності природи ліричного суб'єкта: чоловічої природи (маскулінної) / воїнської природи (мілітарної) / творчої природи (креативної); унікально згармонізоване поєднання, за прикладом Творця (Абсолюту), стає для ліричного суб'єкта (як і для автора) надзавданням.

Зрозуміло й, мабуть, очевидно, що не для всіх сучасних українських поетів мілітарна поезія стала аксіоматичною чи своєрідним Клондайком, сталим напрямом творчості або ж натхненням апіорі, таким корпусом, без якого український автор втратив би своє унікальне обличчя та перестав би бути впізнаваним у світі. Для Володимира Тимчука поезія — хліб насущний, а в ньому — уніфікація власного мікрокосму й макрокосму, у якому щоразу по-новому відкриваються Україна й українець, то звільня ліризовані, то позбавлені ліризму чи бодай тонкого натяку на нього та відверто-зболеного спазму.

У своїх творах від 6 серпня 2014 року, а ще більш — із 24 лютого 2022 року Володимир Тимчук зосереджується на безпосередньому досвіді війни, бойовому, окопно-бліндажному, загрунтованому то на безпристрасній репортажності, то інfernальній аналітиці, то в ній чимало патетики, то поліфонічності й полікультурності, але нуль і мінус нуль на користь самої війни. Поет, м'яко кажучи, не вітає її, як і апокаліпсис, і, якщо вглибитися в художньо-стилістичні особливості найсучаснішої поетичної творчості автора, то можна ловити доміную — акцент на життєвості попри все, на волі до життя, на волі до свободи, на свободі волевиявлення, у якому масштабується та глобалізується український наратив.

Поетична трансформація Володимира Тимчука як автора пасіонарного в новій книзі лірики (як і ліричного суб'єкта левової

частки творів у ній) позначена новими передчуттями, перепрочитанням власного життя, буття роду й народу, межове писання війни в його вбивчій констатації, світ фізичних речей і ментальних скарбів, відстоювання метафізичного стану лицарського, документалізація екзистенції між еросом і танатосом.

Настрої тут калейдоскопічно змінюються — від любовно-молитовного до жертвовно-реквіємного, від нотаткового-пілігримного до аскетично-обсервативного, що видає в авторові, себто в воїнові-тактикові та стратегові невтомно-пристрасного аналітика-іроніста. У вдумливій читачській подорожі від тексту до тексту не буде траплятися знахідок нігілістично-апатичних чи аскетичного відсторонення, як і підсоветської молодцеватості, властивої заполітизованій лейтенантській літературі часів Другої світової війни, натомість триватиме евристичний експеримент.

Поезія Володимира Тимчука, серцєритмічна й серцєцентрична, консеквентна й еkleктично-есхатологічна, сконденсована в електриці одкровення і запитів до Бога, до людей і до світу, укладена за принципами (найперше — хронологічним і географічним), фіксує мить і простір; думка невтомно працює за правилом “тут і зараз” і веде через концентричність, так, ніби автор одним із перших працює на лінії вогню, заходить на штурм, не змішуючи рацію та емоцію, перебуваючи у квадраті внутрішнього спокою та поступальної переваги над страхом (інакше виконання завдання буде під загрозою зриву, що знівельовало б найбільшу ідею — Україна понад усе, а ще — непохитне побратимство) та одночасно — у системі координат духовного спротиву всьому світовому злу, креслить вектор — до Абсолюту.

У такій поезії, що маркує собою нову чверть XXI століття, немає стихійності, вона є кардинальною рефлексією на пережите, у ній немає претензії на переструктурування історії людства, зокрема воєнної, але є чимало слухних, риторичних запитань щодо цього, найперше серед яких: чи врешті після стількох жертв скінченням буде зло?

35-та річниця Незалежності України в Норт-Порті

Віра БОДНАРУК,
голова Громадського Комітету
південно-західної Флориди,
США
Світлина Лесі Попель і
Юлі Даниловець

Українська громада південно-західної Флориди гідно відзначила 35-ту річницю відновлення Незалежності України на площі міської ради в Норт-Порті.

Голова Українського Американського Клубу та Осередку імені святого Андрія Дарія Томашоска привітала присутніх і офіційно відкрила свято, наголошуючи на цій важливій даті для українського народу, розкинутого по всьому світу. А українські амери-

канські ветерани, пост 40, під проводом командира Ігоря Гро-на вивісили американський та український прапори під час виконання гімнів обох країн.

Офіційну прокламацію міської ради Норт-Порта прочитав уповноважений Філ Стокс (Phil Stokes) за участі своїх колег Давида Дувала (David Duval) та Джерома Флечера (Jerome Fletcher).

Святочне слово виголосив командир ветеранів Ігор Гронь, згадуючи тяжкий шлях, який подолав український народ, щоб вибороти Незалежність. Хоробрість українських воїнів подиву гідна: вони мужньо захищають свою державу, не жалуючи свого життя!

Після офіційної частини у місь-

кій раді присутні були запрошені до Осередку імені святого Андрія, де була приготовлена елегантна перекуска. У святочно прибраній залі гості мали нагоду поспілкуватися зі своїми друзями.

Їх привітали голова Осередку Дарія Томашоска, голова Громадського Комітету Віра Боднарук та Філ Стокс від міської ради, який дуже прихильно ставиться до української громади Норт-Порта.

За успішну організацію свята щира подяка членам Громадського Комітету: Дарії Томашоскій, Вірі Боднарук, Лесі Попель,

Ігореві Гроню, Євгенові Томашоскому, Нелі Лехман і Олі Бабчук.

Леся КОРОЛИК-БОЙКО,
Амбасадорка української культури і мистецтва, Посол миру,
Посол української пісні у світі,
голова Міжнародної організації
“Поступ жінок-мироносиць
у діаспорі”

*Наша дума, наша пісня
Не вмере, не загине...
Тарас Шевченко*

Ці пророчі слова Кобзаря сьогодні, у час, коли Україна виборює своє право на свободу, державність і майбутнє, звучать особливо проникливо. Українська пісня стає не лише мистецтвом, а й пам'яттю, молитвою, голосом незламності, способом єднання та формою спротиву.

Цьогорічне відзначення 35-ї річниці Незалежності України стало не формальним святкуванням календарної дати, а глибоким осмисленням історичного шляху нашої держави та справжньої цінності свободи. В Україні за її межами відбулися численні мистецькі, культурно-просвітницькі та громадські заходи, що гуртували українців довкола любові до Батьківщини, рідного слова, пісні, історичної пам'яті та віри в Перемогу. Однією з таких подій став святковий концерт “Мистецькі промені Незалежності”, який відбувся 26 серпня у Києві, в Музеї видатних діячів української культури — знаменитому Лисенковому Домі, де культура стає естафетою поколінь.

Є місця, які неможливо сприймати лише як музейні простори. Вони мають власну пам'ять, енергетику і духовну силу. Саме таким є Музей Миколи Лисенка — місце, пов'язане з іменами видатних українських діячів, з народженням і утвердженням ідей, що формували українську національну свідомість. Тут слово, музика, театр і мистецтво ніколи не були просто професією — вони були служінням України.

Тому концерт, присвячений Незалежності, саме в цьому Домі набув особливого символічного звучання. Сучасні митці ніби продовжили розмову, започатковану попередніми поколіннями українських творців. І стало очевидним, що українська культура не залишилася в музейних експозиціях, а живе в голосах дітей і дорослих, у пісні, поезії, музиці, педагогічній праці та щоденному служінні культурі України.

Святковий концерт відбувся в рамках II Міжнародного фестивалю-конкурсу “Мистецькі промені України”, об'єднавши його учасників, членів журі та організаторів. Цього дня Музей Миколи Лисенка наповнився музикою, українським словом, ширими емоціями та особливим відчуттям єдності.

Організаторами святкового концерту стали: Музей видатних діячів української культури Лесі Українки, Миколи Лисенка, Панааса Саксаганського, Михайла Старицького, Культурно-просвітницька асоціація “Mist-II Ponte”, Міжнародна організація “Поступ жінок-мироносиць у діаспорі” у співпраці з Київським міським об'єднанням ГО ВУТ “Просвіта” імені Тараса Шевченка та Київською організацією Товариства “Знання” України.

Учасників і гостей привітали: Олена Сидоренко, завідувачка відділу науково-виставкової та освітньої роботи Музею видат-

Мистецькі промені Незалежності: Україна, яка звучить у голосах поколінь

них діячів української культури; народний артист України Кирило Стеценко та Ольга Ходацька, голова і заступниця Київського міського об'єднання ГО ВУТ “Просвіта” імені Тараса Шевченка; Василь Неволов, голова Київської організації Товариства “Знання” України; Галина Дациук, українська журналістка, громадська діячка.

Перед початком музичної програми присутні хвилиною мовчання вшанували пам'ять Героїв, які віддали життя за Україну, а потім зазвучала музика.

Музичну частину концерту відкрила “Молитва за Україну” у виконанні Лесі Королик-Бойко. До співу долучилися всі присутні і в одну мить окремі голоси злилися в єдину молитву, сповнену любов'ю до України.

Саме в такі миті особливо гостро усвідомлюєш справжню силу мистецтва, адже воно здатне не лише дарувати естетичну насолоду, а й об'єднувати людей, підтримувати, повертати внутрішню опору та нагадувати про нашу приналежність до великої української спільноти.

Концертна програма стала своєрідним мистецьким літописом сучасної України. На одній сцені зустрілися різні покоління, творчі долі, жанри та виконавські школи.

Своє мистецтво представив народний художній колектив Театру пісні “Ладоньки” Центру позашкільної роботи Святошинського району міста Києва, художня керівниця — заслужена діячка мистецтв України Світлана Садовенко, керівниця — заслужені діячки естрадного мистецтва України Анастасія Руда і Дар'я Завітова, акомпаніатор — Андрій Бедний. Виступив народний аматорський ансамбль української пісні “Дем'янчанка” ПП “Агрофірма “Альга”, с. Дем'янці, Переяславської громади, Бориспільського району Київської області, керівник — Владислав Брик.

Своїм прекрасним голосом доповнили концертну програму Оксана Петрикова — заслужена діячка мистецтв України, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу факультету музичного мистецтва та хореографії Київського столичного університету імені Бориса Грінченка та Олена Слободянюк — заслужена артистка України, артистка Національного заслуженого академічного українського народного хору України імені Григорія Верьовки, викладачка з постановки голосу Вокально-хорової студії при На-

ціональному заслуженому академічному українському народному хорі України імені Григорія Верьовки, засновниця школи “Незламні голоси України”, співачка Влада Чайка, поетеса Ірина Родченко.

Особливо тепло сприймався виступ дуету “Верес” у складі Олени Слободянюк, заслуженої артистки України та Катерини Слободянюк, солістки народного фольклорного ансамблю “Червона калина”.

До концертної програми долучилися Юрій Кромбет, викладач Технічного ліцею Шевченківського району міста Києва і Юлія Махотіна, провідна концертмейстерка кафедри сценічного мистецтва і культури факультету культури і креативних індустрій Київського національного університету технологій та дизайну.

Серед виконавців були й студенти: Соломія Камінська — студентка 4-го курсу Київської муніципальної академії музики імені Р. М. Глієра, кафедри академічного співу, клас викладачки — заслуженої діячки мистецтв України Тамари Коваль; Юлія Плисюк — студентка 2-го курсу магістратури Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти імені Віталія Газінського, клас викладачки Світлани Басовської; Марія Кромбет — студентка 2-го курсу Київської академії мистецтв імені Павла Чубинського; Харієт Кретова — студентка 2-го курсу Вокально-хорової студії при Національному заслуженому академічному українському народному хорі України імені Григорія Верьовки, клас викладачки з постановки голосу, заслуженої артистки України Олени Слободянюк; Софія Сидоренко — учениця школи “Незламні голоси України” заслуженої артистки України Олени Слободянюк, студентка Вокально-хорової студії при Національному заслуженому академічному українському народному хорі України імені Григорія Верьовки.

Серед юних талантів — Єва Юшенко, учениця 11 класу Київського державного музичного ліцею імені М. В. Лисенка, диригентсько-хорового відділення, та Катерина Вишнякова, учениця 5 класу Київської дитячої музичної школи № 23, клас викладачки вокалу Тетяни Стефанішиної.

Свої таланти також проде-

монстрували Аліна Веремієнко, Оксана Гуменюк та Ілля Мицай — солісти і учасники Народного художнього колективу Театру пісні “Ладоньки” Центру позашкільної роботи Святошинського району міста Києва.

Музичну палітру юних виконавців доповнили Тимур Ніязметов і Тимофій Ніконов — учні 6-го та 3-го класів Київської музичної школи № 12, клас викладачки баяна Олени Візнюк.

На сцені зустрілися різні покоління, творчі дороги та мистецькі жанри, проте всіх об'єднувало одне слово — Україна. Звучали народні пісні, знайомі з дитинства, твори сучасних українських авторів, класична музика, поезія класиків і сучасних митців. У цьому природному поєднанні минулого і сьогодення особливо виразно відкривалася важлива істина — українська культура не застигла в історії. Вона живе, розвивається, змінюється, народжує нові голоси і водночас береже те, що передали нам попередні покоління.

Фінальним акордом святкового концерту стала пісня “Україна — це ти і я” на слова Юрія Піщука, музика Ростислава Галагана, яку разом зі мною виконали всі учасники дійства під живий музичний супровід Владислава Брика. Це було більше, ніж фінальний номер. Ця пісня стала своєрідним знаком продовження спільної справи, адже об'єднала виконавців і слухачів, дітей і дорослих, тих, хто вже багато років служить українській культурі, і тих, хто лише починає свій творчий шлях.

Україна в цій пісні постала не як абстрактне поняття, а як жива спільнота людей, кожен з яких своїм голосом, працею і талантом творить її сьогодення та майбутнє.

По завершенні концерту всі його творці подякували Збройним Силам України, завдяки яким ми маємо можливість збиратися, співати і творити навіть тоді, коли навколо — тривоги та біль. Саме завдяки нашим захисникам ми можемо говорити про Україну, берегти Незалежність, передавати правдиву історію, захищати українську мову та не дозволяти знищити нашу культурну ідентичність.

Усім учасникам святкового концерту вручили подяки від директорки Музею видатних діячів української культури Ольги Гураль.

А я як голова журі Міжнародного фестивалю-конкурсу “Мис-

тецькі промені України” учасникам музичного проекту за досягнення “Наймасовіше виконання пісні “Україна — це ти і я” українцями з різних країн світу у межах міжнародного музичного відео-проекту, присвяченого 35-й річниці Незалежності України”, вручила дипломи “Рекорд України”.

Цей рекорд має особливе значення. Адже йдеться не лише про кількість учасників, а передусім про здатність українців, розділених відстанями, кордонами та воєнними обставинами, залишатися єдиною культурною спільнотою.

Найважливішим підсумком цього вечора стали не дипломи і оплески, а відчуття єдності.

Сьогодні такі мистецькі події є невід'ємною частиною нашого культурного спротиву. Народ, який пам'ятає своє минуле, знає ціну свободи і продовжує творити, неможливо позбавити майбутнього.

Мистецькі промені Незалежності — це не лише державні символи та урочисті дати, а люди, які співають, грають, пишуть, навчають і виховують дітей, які підтримують українське мистецтво, волонтерять, захищають Україну на фронті і тримають культурний тил — це ті, хто продовжує справу своїх батьків і дідів — тих, хто в найскладніші часи зберігав українське слово, музику, традицію та пам'ять.

Саме завдяки цій тягlostі поколінь Україна залишається собою.

Відлуння цього дня не зникло разом з останнім акордом, а продовжує жити в кожному, хто був присутній, — як музика душі, як світлий спогад, як непохитне переконання — ми вистоїмо!

У цьому й полягає справжня сила мистецтва. Воно не може одним помахом руки зупинити війну, але допомагає людині не втратити себе, повертає віру, підтримує дух і нагадує, за що ми боремося та що маємо берегти.

І поки живуть наша пісня, наше слово, наша пам'ять і любов до рідної землі — житиме Україна.

Недарма знову пригадалися слова Тараса Шевченка: “Наша дума, наша пісня Не вмере, не загине...”. Вони написані понад століття тому, але сьогодні звучать як пророцтво.

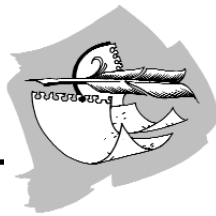
Українська дума не вмерла, українська пісня не загинула, а живе в голосах дітей, у творчості молоді, у праці митців, у діяльності просвітан, у педагогах, які навчають нові покоління, у тих, хто навіть під час війни знаходить сили створювати красу, підтримувати інших і берегти українське.

Нехай же мистецькі промені Незалежності й надалі освітлюють наш шлях — від покоління до покоління, від серця до серця, від сьогодення до майбутнього.

Нехай якнайшвидше над Україною засяє сонце мирного неба.

Низький уклін Збройним Силам України та всім, хто береже українську культуру, творить, навчає, співає, пише, підтримує інших і гуртується заради України.

Щира вдячність кожному, хто тримає культурний фронт.

Віктор ПАЛИНСЬКИЙ,
письменник, заслужений працівник
культури України

Одразу скажу, що не доводилось помічати в нашому новітньому книжковому часоплині таке авторське текстово-мистецьке видання. Отож — і поезію (по два катрени медитативної лірики на листівці) та аквамалярські етюди цього ж автора, розташовані у формі набору листівок під одним “дахом”. Мова про збірку “Іпостасі” (Львів: Камула, 2026), яка належить знаному письменникові та художникові Богданові Смоляку. Це напрочуд вдалий та якісно втілений набір художніх листівок (усіх — 16), використаних з обох боків стандартної за розмірами крейдованої картки.

Ця збірка-набір медитативної лірики на правду вражає своєю присутньою не-присутністю... По два окремі катрени на тилі сторони буквально пошепки або напівпошепки провадять діалог з душею читальника... Так, вишукано!..

Б. Смоляк не боїться розпочати саме листівкою “Око сутінків”. (Надалі не буду дотримуватись послідовності всієї кількості листівок у збірці, тому що кож-

“Іпостасі” художника

на із запропонованих поезій — окремішній за естетикою та іншими ознаками твір). Тут автор як поет і художник виразно прагне досконалості світу, часто передаючи це через округлі та випуклі форми: осяяні й осіяні. Вони не потребують якихось підсвіток, вони самі є світлом. А про досконалість округлостей промовляють одверті пошуки (формальні та формалістичні?..). Вони — самодостатні. Світло, народжене світлом...

Аквамалярська техніка, як воно не дивно, дозволяє авторові й такі речі, як “З’ява”:

*І день твій не має меж,
і сонечко не заходить,
коли усім серцем ждеши
на з’яву своєю природи...*

Оце воно і є оте, вже згадуване, “пошепки”. Бо все інше може лише нашкодити... Так, мабуть, було і в Сковороди, і в Шевченка, і у Франка, і в Лесі Українки... Та й зараз горланити в поезії — зась. Струна може не витримати. Звідси, певен, й означення поетичного жанру у цій збірці листівок — “медитативна лірика”.

Заодно ословлю ще одну думку. Майже всі твори образотворчого мистецтва, що їх Смоляк визначив як “етюди”, по-моєму, за певної рамоканої подачі, цілком можуть претендувати на окремішні картини малярства, густо замішані на колористиці; шукають й знаходять себе у накладанні та зближенні. Це відверто додає до такого поезо живопису екзистенційного звучання, ваговитого, наче сам колір (“Квіт поза часом”).

...І тут натрапив на доцільні округлості у цій творчості Смоляка: як вищу Досконалість, як прагнення долучитися до Творця; *лінійю Безконечя*.

*Не вистачає оку неба сині,
і сонця усміх ніби не для всіх,
і зранку клямки дотики — осині,
хоча оса спиває з ябка сік...*
 (“Передчасся”)

І *яблуко з осою* — образотворче, метафоричне, навіть досконало досягне. Нас-

правді “Передчасся”. — Що тут скажеш?.. Чи додаси?.. *Без інтересу!*

*Усе роблю, щоб словом не смітити.
Не залишати в чорних словниках.
Чи там, де ситі. Ще до слова ситі.
...І знову ліс — він без пташок зачах...*
 (“Ліс”)

А на звороті, на фоні глибокого, аж до чорноти червоного, — давній глек, зі знаками, подібними до солярних. Посудина застигла, ніби чекає нового наповнення. Виповнення новою суттю. Семантична колористика — це важко; проте до глибин душі — вдячно. Подеколи — страшно...

Насправді, якщо дуже далеко сягнув, — повернутися годі.

*Поглине усе, до краплинки, минуле.
Запише і заговорить.
...І хвиля, що надто далеко сягнула,
Не вернеться в море...*
 (“Стати морем”)

А чи не спонтанніше просто стати морем назавше?.. Без шкоди.

І знову повітряна куля. Синя. Дещо пошарпане крісло. Проте ще міцне та принагідне. Принаймні цю кулю воно витримає. А можливо, це контрверсійна модель всесвіту. Воно — все ще привабливе і доволі міцне. І притягальне, адже — антикваріат!

*Світ йому синій-синій.
Іншої барви не бачить.*
 (“Незрячі”)

...У поезії та малярстві — до тиші повертатися й повертатися... І справа тут не в якихось “Привабах” чи символічних “Натяках”. А в тому, що її почує та відчуже той, хто може і вміє слухати.

*У тиші, яка без меж,
та в зойк западає враз,
чомусь так повільно йдеш —
тебе здоганяє час...*
 (“Тиша, І”)

*Тиша б’ється у нашій долі,
наче пташка невинуваткова...*
 (“Тиша, ІІ”)

А на тильній стороні листівки — обе-

режні, загадкові жовтогогарчі квіти. Вони такі, наче на сторожі цієї тиші. Вони близькі до неї, вони її компаньйони. Довкруг — зело, що тулиться до них. І собі допомагає захищати тишу. Це художник і поет туляться один до одного в одній людині. І жодні ліричні композиції чи сюжети їм — не перешкода...

Цікавим є й осмислення простору — у “Знаку повноти”. Тут немає певної цільової розбудови і ніби усе експромтом: компаративні фрагменти, колористичні не-домовки... Проте очевидним є “Запитання”: чому все так? І звідки воно береться? Ба навіть у стовідсотковому матеріальному світі усе *самоорганізовується*. *Зближається* із Кимось засланою ідеєю. *Притягує* до себе собі подібне. І ніхто не зважиться стверджувати, що це просто випадок!..

*Ось подорожник бабкою приник
до місця болю, як до місця сили.
Він знає все, що звідав мандрівник,
і навіть більше — те, що робить сивим...*
 (“Знахар”)

Відповідна поезолистівка, виразна колоритом та щільною композицією, — наче кадр з якогось мудрого кінофільму. Вона явно хоче показати нам те, на що нерідко дивимось, *але не бачимо*. Що слухаємо, *але не чуємо*. Розуміємо, *але не відаємо*. Сприймаємо, *але застерігаємо*. Навіть *боїмося!* — цих мікро- і макросвітлів. А їх треба усього-на-всього лише *прийняти* (до себе!).

Цю збірку текстово-мистецьких листівок (“Іпостасі”) назву ціннісною не лише локально для літератури та образотворчого мистецтва. Вона має знакове вираження для подібного у нашій європейській культурі назагал. Чому ж ми — такі обережні, коли треба сказати вирішальне, і прикути увагу до свого, і не розгубити самоощінок?.. Не гаймо часу, бо можемо вчергове лише промайнути?! “Вісті зі Львова”; вони повсюдно: хвалити Бога.

13 вересня письменник та есеїст, лауреат багатьох літературних премій Віктор Іванович Палинський відзначає ювілейний День народження. Просвітяни долучаються до привітань: з роси і води Вам, друже!

Юрій МОСЕНКІС

Марш українських митців
Цвітуть усі таланти серед нас,
Єднають музи в творчості несхожих.
Митець душею прагне на Парнас —
Співець і композитор і художник.

Немає нам дороги на простець —
Незвичний шлях у світ торує кожний.
Де вічний пошук, там живе митець —
Співець чи композитор чи художник.

Тарас Шевченко нам святий взірєць,
Горить мистецтва дух непереможний.
З нас кожний — учень, кожний з нас
творець,
Співець, і композитор, і художник.

Кіно живе биттям палких сердець,
Театр несе насагу в кожну ложу.
Митець — учитель, вихователь, жрець,
Співець, і композитор, і художник.

Український голос
Голос пружний висне
Через простір літ —
Українська пісню,
Ти летиш у світ!

Чуле серце тисне
Звук, немов завіт —
Українська пісню,
Ти летиш у світ!

Аж бракує кисню,
Краплі сліз в одвіт —
Українська пісню
Підкоряє світ!

Зірка рання й пізня,

Пружний первоцвіт —
Українська пісню
Підкоряє світ!

Наче не зумисне
Душу рве в розліт —
Українська пісню,
Ти летиш у світ!

Ніби кров’ю бризне
Калиновий цвіт —
Українська пісню,
Ти летиш у світ!

Геть у грудях тісно
Від добра без бід —
Українська пісню,
Ти летиш у світ!

Душі лучить різні
Та веде в похід —
Українська пісню
Підкоряє світ!

Марш Збройних сил України
Українська земля,
Українські поля,
Мирне небо, розмірений побит —
А з москви йде чума,
В неї Бога нема,
Лиш кривавий загарбницький чобіт.

Час недобрий настав —
В наші села й міста,
В наше небо блакитне і чисте
Увірвалась біда,
Увірвалась орда,
Увірвались московські фашисти.

Гинуть юні й старі,
Вояки й трударі,

І маленька дитинка і мати —
Та орді у полях
Перерізали шлях
Автомати, і танки, й гармати.

Свій кривавий оскал
Розкриває москаль,
Хоче всю Україну пожерти —
Та кладе всіх у ряд
Український снаряд,
Не втекти окупантам від смерті.

Тим, хто землю свою
Захищає в бою,
Не буває ні лячно ні сумно —
Не покірний уклін,
А страшний джавелін
Зустрічають кацапи безумні.

Не готові на бій,
Йдуть вони на забій,
Бо в москві не солдати, а вівці.
І лягають тупі
В українські степи
Тисячами криваві убивці.

Нашу волю й права
Не роздушить москва,
Перемоги не матиме зроду,
Бо свободна душа
Всім дає одкоша,
Не стоптати свободи народу.

Сотні вбивців поклав
“Байрактар” наш і NLAW,
І ворожі розкидані трупи...
Славний Харків стоїть,
І у Сумах свої,
Наш Дніпро і герой Маріуполь!

В нас врожай, сіножать,

У москві хай дрижать —
Ріжуть їх, мов серпами колося.
Скаженілі та злі!
Захотіли землі —
То у землю лягти довелося.

Злобний хам і пахан,
Мовби той Чингісхан,
Центр Європи схотів підкорити —
Та гостинний народ
Шле снаряди у рот,
Лютій ворог землею укритий.

Ворзель, Буча, Ірпінь —
Пекло наших терпінь,
Неспроможність сучасних батіїв!
Оборона стальна,
Непорушна стіна —
Золотий захищається Київ!

Український Херсон
Без московських персон,
Крим, Одеса, Бердянськ, Мелітополь...
Всі плавучі “москви” —
Клятці сучі курві —
Бойові “Нептун” перетоплять!

Бреше п’яна москва,
Та ворожі слова
Не торкаються щирого серця.
Битва світла й п’їтьми,
Бій свободи й тюрми,
Вчора й завтра зійшлися у герці.

Хай ворожий погон
З’їсть пекельний вогонь,
Захлинуться зажерливі пащі.
Український нарід
І московський набірід
Не зійдуться ніколи нізашо.

14.03–14.04.2022

Едуард ОВЧАРЕНКО
Світлина Дар'ї Пекарської

Чи врятує кохання експеримент?

У київському театрі “Куль” відбулася прем'єра вистави “Розпусники. Сімейний експеримент” за п'єсою Володимира Винниченка “Закон”.

Коли спадають рожеві окуляри, а блакитні мрії відлітають кудись далеко, у теплі краї, забираючи з собою шалені спільні дні, безумні ночі й усе, що колись здавалося коханням... Коли довгі романтичні прогулянки перетворюються на походи в театр чи ресторан із друзями... Коли безкінечні розмови про побачене й прочитане стискаються до холодного “доброго ранку” за сніданком... Коли ніжність стає формальністю, від якої в душі ще холодніше — здається, час розходитися. Або ж — наважитися на експеримент.

Запросити когось... третього. Але як на це відреагують рідні та друзі? І як діяти, коли сімейний експеримент раптом вийде з-під контролю?

Найкраще про виставу розкажуть самі актори:

Сергій Тимків, виконавець ролі Панаса Михайловича Мусташенка:

“Це мій перший досвід роботи з українською класикою на сцені. Вважаю, що особливо актуально її теми звучать у воєнний час, коли ми живемо в реаліях війни. Важливо, щоб люди приходили до театрів і відкривали для себе твори українських авторів. Для багатьох молодих глядачів саме театр може стати першим знайомством із українською класикою.

З режисером цієї вистави Ігорем Матіївим ми познайомилися у 2022 році в Івано-Франківську, де я тоді працював у театрі. Разом створювали постановку, присвячену темі війни. Тоді я звернув увагу на його вимогливість і глибоку повагу до актора.

Потім ми довго не бачилися, а зустрілися знову вже в Києві на прем'єрі в театрі “Куль”. Після вистави довго говорили про театр, творчість, ділилися ідеями. Через два дні Ігор зателефонував і запросив на зустріч, бо мав цікаву ідею. Під час зустрічі він запропонував попрацювати над виставою за п'єсою Володимира Винниченка “Закон”. З цієї ідеєю ми звернулися до директора художнього керівника театру “Куль” Назара Борушка, який підтримав нашу ініціативу, за що ми йому дуже вдячні. Так розпочався процес створення вистави. Після першого показу вже отримали багато теплих і позитивних відгуків від глядачів.

Якщо говорити про Панаса Михайловича Мусташенка, то для мене це дуже складний психологічний персонаж. Він інтелектуал, який намагається побудувати життя за власними правилами. Водночас його не полишає почуття провини через втрату ненародженої дитини. Саме тому він погоджується на сімейний експеримент, сподіваючись повернути те, що вже неможливо повернути. Але водночас розуміє, що цей вибір може мати небезпечні наслідки.

Як актор я намагався зрозуміти його мотиви, логіку його вчинків і виправдати їх для себе, адже інакше неможливо чесно зіграти цю роль. Проте чи були його рішення правильними — нехай вирішує глядач. У цьому, як на мене, і полягає сила драма-

тургії Володимира Винниченка, який надзвичайно тонко досліджує людську психологію та моральний вибір.

Працювати з Ігорем Матіївим було надзвичайно цікаво. Він із тих режисерів, які не дають готових відповідей, а спонукають актора шукати їх самостійно. На репетиціях ми багато говорили про природу персонажів, їхню мотивацію. Для Ігоря було важливо, щоб актор не просто виконував режисерські завдання, а по-справжньому формував свого героя. Він запропонував сучасне прочитання п'єси, щоб глядач не лише дивився виставу, а й упізнавав у ній себе. Це був дуже цінний досвід, за який я широ вдячний.

Вже не вперше граю разом з Іриною Креховецькою і щоразу відкриваю її для себе по-новому. На мою думку, вона дуже глибоко розкрилася в ролі Інни. Кожна її роль — це новий творчий пошук. Можна сказати, що Ірина не просто зіграла, а прожила цю історію.

Натомість з молодими акторами Іллею Вечоркіним та Дар'єю Літвінєнко ми познайомилися вже під час репетицій. Так само вперше працював із досвідченою акторкою Лідією Федотовою, яка грає у Бориспільському театрі “Березіль”.

Працювати з такою сценографією, де важливу роль відігравали металеві решітки, виявилося непростим. Крім того, ми багато відточували складні пластичні рухи. Але саме це зробило процес особливо захопливим. Напевно, це один із найцікавіших досвідів роботи над виставою у моєму житті.

Робота над образом триватиме й надалі. Ми продовжимо зустрічатися, вдосконалювати технічні моменти та шукати нові грані персонажа.

Звісно, я хотів би ще попрацювати з Ігорем Матіївим. Робота над психологічним матеріалом була надзвичайно цікавою і дала мені дуже багато як акторові”.

Ірина Креховецька, виконавиця ролі Інни:

“Ця роль стала для мене надзвичайно складною — і технічно, і з моральної точки зору. Для глядача Інна, можливо, антигероїня, а для мене — трагедійний персонаж, який проживає власну життєву драму. У житті ми

зовсім різні за характером і психофізикою. Я навіть зверталася до психолога, щоб краще зрозуміти такий тип особистості. Працюючи над роллю, розбираючи психофізику героїні й причини, які привели її до таких вчинків, я як акторка знайшла для себе виправдання її діям. Інакше неможливо чесно зіграти цю роль. А чи були її рішення правильними — нехай вирішує глядач.

Режисер Ігор Матіїв раніше вже приходив до нас на прем'єри. Одного разу він сказав, що має п'єсу “Закон” і бачить саме мене та Сергія Тимківа в головних ролях. Ми прочитали п'єсу, вона нам дуже сподобалася, і розпочалася робота над виставою.

В Ігоря цікаве режисерське бачення. Не можу сказати, що працювалося легко, адже він дуже вимогливий. Ми детально розбирали кожну репліку, кожен сенс, кожну фразу. Саме це і захоплювало. Для Ігоря важлива кожна деталь: кожна мізансцена, кожен символ мають своє значення. Через дію і форму ми передавали його режисерський задум. Це режисер, який надзвичайно уважно ставиться до матеріалу.

З іншими акторами Дар'єю Літвінєнко та Іллею Вечоркіним ми із Сергієм швидко знайшли спільну мову. Це талановиті люди, з якими легко і комфортно працювати на сцені. За час репетицій ми стали друзями й поза театром.

Довго шукали акторку на роль Марії Андріївни. Дуже рада, що її виконує саме Лідія Федотова. На мою думку, вона ідеально підходить до цього образу. Попри те, що часу було дуже мало — Лідія увійшла у виставу лише за два тижні до прем'єри, — вона виконала величезну роботу. Було дуже приємно зустрітися з нею на сцені.

Окрема подяка директору художньому керівнику театру “Куль” Назару Борушку та його дружині Христині. Вони надали нам сцену, допомогли з декораціями й створили всі умови для роботи над виставою. Їм сподобалася неординарність режисерського рішення та сама постановка.

Звісно, хотілося б ще попрацювати з Ігорем Матіївим. Ця

вистава стала для мене важливим професійним досвідом. Вірю, що ще матиму нагоду зустрітися з ним у нових творчих проєктах та постановках. А ми й надалі працюватимемо над виставою, щоб кожен наступний показ був ще сильнішим.

Впевнена, що вистава матиме довге сценічне життя і знайде свого глядача. Ми вже почули багато теплих відгуків, але не зупиняємося на досягнутому”.

Дар'я Літвінєнко, виконавиця ролі Люди:

“Це вже не перша моя роль на професійній сцені. З 2023 року я працюю в театрі “Березіль” у Борисполі, а також співпрацюю з київськими театрами. А роль Люди у виставі “Розпусники. Сімейний експеримент” за п'єсою Володимира Винниченка “Закон” у театрі “Куль” мені запропонував режисер Ігор Матіїв.

Кілька років тому я вже намагалася прочитати цю п'єсу Винниченка. Тоді вона здалася мені нудною, старомодною, нецікавою й неактуальною. Але, перечитавши її зараз, я була приємно здивована й захотіла взяти участь у постановці. Мене зачепило поєднання надзвичайно серйозної драматичної теми з простою людською комедією. А ще — абсурдність самої ситуації.

Усі вистави, в яких я граю в Борисполі, поставив Ігор Матіїв. Можливо, це прозвучить дещо пафосно, але я схилила перед ним голову. Це режисер, який уміє знаходити підтексти між рядками, бачити глибину там, де її, здавалося б, немає, і дивовижно обігрувати найпростіші речі. На його виставах глядач не побачить побутового реалізму, коли актори просто відтворюють написаний текст. Ігор Олегович завжди знаходить приховані сенси, створює цікаві сценічні абстракції, за якими хочеться спостерігати.

Порівняно з холодною Інною Василівною, яку можна назвати “жінкою-розумом”, моя героїня — її повна протилежність. Це щира, жива людина. Одним із ключових образів нашої вистави стала висохла, ніби заасфальтована земля — мертва й неродюча. А Люда — це жива квітка. На сцені вона носить дитину, але ми вирішили, що це буде не лялька, а саме квітка. Для мене Люда — уособлення живої людської природи.

У неї багато внутрішніх конфліктів, адже вона чесна людина. Її принципи постійно вступають у суперечність із її живою людською природою: вона відчуває одне, але змушена робити інше. Саме цей внутрішній конфлікт рухає персонажа вперед і робить його по-справжньому цікавим.

Працювати в театрі “Куль” було дуже комфортно. До цього я була знайома майже з усіма, окрім Сергія Тимківа, який виконує роль

Мусташенка. У процесі роботи не виникало жодних суперечок чи проблем. Це була команда, яка завжди підтримує, допоможе, знайде добре слово. Були й зауваження, але вони лише допомагали, як і численні творчі ідеї.

Водночас це був і справжній екстремальний досвід. На підготовку вистави у нас було мало часу, а текст сам по собі непростий. Працювали над ним у дуже швидкому темпі. Як уже згадувала Ірина Креховецька, виникла проблема з роллю Марії Андріївни. На неї було багато претенденток, але з різних об'єктивних і суб'єктивних причин нічого не складалося, доки до нас не приєдналася Лідія Федотова. Ми навіть жартували, що це “проклята роль”.

Та найбільше мені запам'яталося те, що цей екстрим був приємним. Ми знали, що обов'язково впораємося, хоча спочатку й не розуміли, як саме це зробимо. І, звичайно, нам усе вдалося.

Робота над образом моєї героїні, безумовно, триватиме ще довго. Над роллю можна працювати роками. Деяких своїх персонажів я грала по двадцять-тридцять разів і щоразу відкривала в них щось нове. Не можу сказати, що вже повністю знайшла свою Люду. Насправді я лише почала її відчувати. Зараз закладено основу, фундамент, а попереду ще дуже багато роботи.

Мені дуже хотілося б і надалі співпрацювати з театром “Куль”. Якщо така можливість з'явиться, я залюбки нею скористаюся”.

Ілля Вечоркін, виконавець ролі Круглика:

“Цього року я закінчив навчання у Національному університеті театру, кіно і телебачення імені Івана Карпенка-Карого (майстерня Богдана Бенюка). Для нашої дипломної роботи Богдан Михайлович запросив режисера Ігоря Матіїва. Спочатку ми мали ставити виставу “Між двох сил” за п'єсою Володимира Винниченка, але згодом змінили роботу і почали працювати над його “Законом”.

Спершу я мав виконувати роль Мусташенка. З певних причин тоді цю роботу не вдалося завершити, але Ігор Олегович запропонував мені взяти участь у новому баченні цієї вистави, й зіграти Круглика. Я вже маю певний досвід роботи в різних виставах, але вперше беру участь

у постановці театру, яку вважаю мистецьки цінною.

Над пошуком зерна образу Круглика ми працювали досить довго. Персонаж постійно змінювався, ми шукали його характер і внутрішню логіку, адже в автора про нього не так багато інформації. Відомо лише, що він друг Мусташенка з дитинства. Але це досить специфічна дружба, бо Юрій Маркович постійно намагається ставити своєму товаришеві перешкоди.

Круглик — ексцентричний мільйонер, який не дуже цінує інших людей і насамперед думає про власну вигоду. Він хоче забрати дружину у свого друга, але водночас діє розраховано: не поспішає, а чекає, поки стосунки Ірни та Панаса зруйнуються самі.

Я погоджуюся з думкою, що актор має бути адвокатом свого персонажа. Але перед тим потрібно зрозуміти його об'єктивну природу, а вже потім шукати виправдання його вчинкам. Моя особиста думка, не як актора, а як людини, — це поганий чоловік. Але моє завдання як виконавця ролі — знайти його логіку і зрозуміти, чому він поводить себе саме так.

Безумовно, у кожному персонажі є щось від самого актора. Працюючи над образом Круглика, я аналізував і власні тіньові сторони. Але ми з ним дуже різні люди. Саме це й допомагає побачити в ньому те, що, можливо, хтось інший не помітив би. Я шукав, у чому ми схожі, а в чому відрізняємося, і від цього будував образ.

Погоджуюся з колегами, що працювати з Ігорем Матіївим у певному сенсі складно, але надзвичайно цікаво. Він дуже творча людина, і за його ідеями іноді важко встигати. Але коли починаєш розуміти, що саме він хоче донести, стає зрозуміло, наскільки точними є його рішення.

У процесі репетицій постійно відбувалася комунікація. Частина наших ідей увійшла у виставу, частина — ні. Багато чого народжувалося вже під час роботи на сцені, була акторська імпровізація та спільний пошук із режисером. Напередодні прем'єри робота була дуже інтенсивною: за ініціативи всіх учасників ми навіть залишалися на нічні репетиції, бо розуміли, що це необхідно. Між акторами сформувалося середовище довіри й підтримки. Це була робота, створена з любов'ю до справи.

У виставі важливий внесок кожного — від режисера й акторів до художника зі світла та звукорежисера. Над постановкою працювало багато людей, хоча глядач не завжди може це побачити. Ми також зверталися за консультаціями до фахівців, щоб зробити роботу максимально точною.

Як актор я розумію, що щось у цій роботі вдалося краще, а щось потребує доопрацювання. Але робота над роллю не завершується після прем'єри. Я аналізую, роблю висновки, думаю, що можна змінити, які імпровізації працюють краще, що відчують глядачі та партнери. Неможливо грати одну й ту саму роль незмінно. Персонаж має розвиватися разом із виставою протягом усього часу її існування”.

Едуард ОВЧАРЕНКО

Розпочали вечір з відкриття виставки, присвяченої патрону театру Івану Яковичу Франку.

— У нас сьогодні відкривається 107-й сезон, також відзначаємо 170-річчя від дня народження Івана Франка та 85-річчя Богдана Ступки, — наголосив пан Євген. — Ми маємо цілу низку заходів у різних наших просторах. У дзеркальній залі представляємо досить аскетичну виставку, яка буде доповнюватися. Продовжуємо збирати архівні матеріали, фотографії.

Тут представлені матеріали легендарної вистави за п'єсою Івана Франка “Украдене щастя”, яка створювалася в різні роки різними режисерами за участі наших корифеїв — Амбросія Бучми, Богдана Ступки. А ще сучасна робота режисера Дмитра Богомазова. Біля світлин є тексти, які писалися Франком у різні роки і були пов'язані з тими чи іншими подіями та обставинами в країні. І на цьому ми хотіли зробити певний акцент.

Вже зовсім скоро відбудеться презентація нової аудіокниги. Вона буде у вільному доступі за посиланням і називатиметься “Франко. Живеє слово”. Актори

нашого театру записали улюблені вірші Франка. Ми придумали певну хронологію. За допомогою сучасних технологій ці тексти можна буде слухати в різних місцях. Думаю, дуже добре, що саме від франківців звучатиме живе слово Івана Яковича.

Далі заходи перемістилися на Камерну сцену імені Сергія Данченка.

— Тут ми продовжимо наш вечір, присвячений 170-річчю Івана Франка та 85-річчю Богдана Ступки, — зазначив Євген Нищук. — У фойє Камерної сцени зібрані світлини Богдана Сильвестровича, а також його знакові костюми від неймовірних робіт у виставах “Тев'є Тевель”, “Украдене щастя”, “Енеїда”, “Король Лір”. Гримувальний столик, за яким можна загримуватися і подумати.

Ця виставка, як і наш новий сезон, має наскрізну тему пам'яті. І практично весь наш прем'єрний репертуар тією чи іншою мірою стосуватиметься пам'яті. Адже пам'ять — це не тільки спогад про минуле, а й осмислення, як пізнання себе, як діалог із суспільством. Часом дуже гострий, часом, можливо, не зовсім приємний по деяких темах, які обросли стереотипами різного характеру — гендерного, історичного, політичного. Символічно, що починаємо новий сезон з вечора пам'яті на Камерній сцені.

Діалог з пам'яттю

Попри численні повітряні тривоги в Національному академічному драматичному театрі імені Івана Франка урочисто відкрили 107-й театральний сезон. Цей вечір був багатим на мистецькі події, а своєрідним екскурсоводом став генеральний директор-художній керівник театру, народний артист України Євген Нищук.

— Ми задумали спеціальний випуск журналу “Український театр” до ювілею Богдана Ступки, — продовжила розмову журналістка та театрознавиця **Ганна Шерман**. — Хочу перш за все подякувати трупі Театру Франка, яка підтримала ідею створення цього спецвипуску. Безпосередньо Остапу Ступці та Ірині Батько-Ступці. Без них ми не змогли б цього зробити. Сьогодні представляємо сигнальні примірники. Тут зібрані спогади сучасників Богдана Сильвестровича. Бракує лише сьогодишніх подій. За кілька днів надійде до друку основний наклад із великим фоторепортажем. Там будуть представлені світлини з нашого заходу і, звичайно ж, з урочистого вечора.

Отже, центральною частиною став вечір, на якому вшанували Івана Яковича, згадували Богдана Сильвестровича і багатьох франківців, що присвятили своє життя сцені. Та краще про сам вечір розповість його режисер, заслужений артист України **Володимир Голосняк**:

“Знайомство з творчістю Івана Франка у мене відбулося у два етапи. Перший — хрестоматійні твори зі звичайною реакцією школяра. А серйозніший етап відбувся, коли я вже був студентом театального інституту, який зараз носить назву Національ-

ний університет театру, кіно та телебачення імені Івана Карпенка-Карого. Коли шукав матеріал для курсової роботи, то випадково натрапив на зовсім мені невідомі новели Івана Яковича. Був вражений, відкрив для себе у той момент такого нехрестоматійного, глибокого Івана Франка.

Що стосується Богдана Ступки, то я ходив на всі вистави за його участі. Богдан Сильвестрович був у нас головою екзаменаційної комісії, і в моєму дипломі стоїть його підпис. Також були знайомі особисто, мали кілька моментів спілкування.

Здійснити цей проєкт мені запропонувало керівництво театру. А в мене була ще й інша ініціатива, про яку вже згадував Євген Нищук. Разом із акторами записали чудову аудіокнигу “Франко. Живеє слово”. Наші найталановитіші актори прочитали свої улюблені вірші Івана Яковича. Загалом задіяли близько 30 акторів, які прочитали більше 50 віршів. Читали по одному чи два, а дехто по три тексти. Об'єднали під однією обкладинкою Олексія Богдановича, Остапа Ступку, Олега Стальчука, Володимира Ніколаєнка, Ларису Руснак, В'ячеслава Хостікоєва та інших.

З нетерпінням чекаємо, коли ця книга буде оприлюднена на одній з платформ. І коли шанувальники нашого театру зможуть цю книгу послухати. Мені здається, що вийшов дуже цікавий, актуальний, глибокий мистецький продукт.

А робота над самим вечором запам'яталася пошуком. Потрібно було знайти щось спільне, що об'єднувало б ці дві постаті. Це було непросто. Врешті я натрапив на одне інтерв'ю Богдана Сильвестровича, де він розказував, як сприймає вірші Івана Франка “Semper tigo” (“Завжди учень”). Зрозумів, що це ключик, за допомогою якого можна побудувати весь цей вечір. Вірш і став назвою вечора. Бо Іван Франко та Богдан Ступка завжди були в пошуках, завжди

сумнівалися в тому, що вони роблять. Це робило їх живими і цікавою їхню творчість.

Цікаво працювалося з Остапом Ступкою. Від нього було багато ідей і розповідей про Богдана Сильвестровича. Не випадково обрали на роль ведучого саме Остапа Богдановича. А його чудовою партнеркою стала Наталія Ярошенко.

Зізнаюся, що під час роботи з'являлися різні непередбачувані обставини. З огляду на реальність змінювався склад учасників проєкту. Наприклад, у концерті мали бути батярські пісні. Так сталося, що цей фрагмент випав і потрібно було шукати заміну. Хотілося показати Ступку живим, веселим, жартівливим. Я шукав способи. Остап Ступка мені розповів, що колись Богдан Сильвестрович планував запросити Братів Гадюкіних на свій ювілейний вечір, який так і не відбувся. І по стількох роках ми запросили їх виступити на концерті. Сподіваємося, що Богдан Сильвестрович нас чув із небес.

Брати Гадюкіни були сучасними Богдану Ступці батярами. Їхня творчість — це батярські пісні нового часу. Батярів минулого можна назвати панками, а сучасних панків — батярами.

Я неймовірно вдячний головному хормейстеру нашого театру Сусанні Карпенко, яка спеціально для цього концерту підбрала кілька пісень, які до цього часу не звучали і наші артисти цих пісень не співали. Сусанна провела дуже велику підготовчу роботу і наш квартет виконав ці чудесні пісні.

Також концерт не відбувся б без Олександра Кохановського та музикантів нашого джаз-бенду, яким він керує. І взагалі всього колективу, який працював над цим проєктом. Театр — це мистецтво колективне, а без колективу ти не зможеш чогось створити.

Глядачі говорили, що це був не просто концерт. Можливо, його треба творчо осмислити, щось залишити, щось замінити і вийти на постійний формат, або показати ще десь за межами театру”.

Світлини зі сторінки театру в соціальних мережах

Відзначили літописців

27 серпня, у день 170-річчя з дня народження Івана Франка, відбулася церемонія нагородження лавреатів Премії імені Івана Франка в галузі інформаційної діяльності. Про це повідомляється на офіційній сторінці Держкомтелерадіо у Facebook.

Захід мав відбутися у Національному музеї літератури України в Києві, однак через атаку безпілотників та оголошену повітряну тривогу його перенесли до бомбосховища інформаційного агентства “Укрінформ”. Попри безпекові обставини, церемонія відбулася за участю лавреатів Премії, представників громадськості та медіа.

Із вітальним словом до присутніх звернувся голова Держкомтелерадіо, голова Комітету з присудження Премії імені Івана Франка **Олег Наливайко**. Він передусім подякував Силам ППО, які щодня захищають Україну і дають нам можливість працювати. “Символічно, що навіть під час повітряної тривоги ми продовжуємо говорити про українську культуру, журналістику, історичну пам'ять та людей, які своєю працею зміцнюють наш інформаційний простір”, — зазначив Олег Наливайко.

Премія імені Івана Франка в галузі інформаційної діяльності щороку присуджується у чотирьох номінаціях: за кращу публікацію у друкованих засобах масової

інформації, кращий твір у телевізійній сфері, кращий твір у радіомовній сфері та кращу наукову роботу в інформаційній сфері.

У номінації “За кращу публікацію у друкованих засобах масової інформації” диплом лавреатки премії 2026 року вручено журналістці та письменниці **Галині Дацюк** за збірку публіцистичних творів “Світло повертається”. До збірки увійшли есеї, замальовки та нариси про події і людей, які, як зазначила авторка, в часи повітряних тривог, вибухів і темряви допомагали знаходити шлях до світла.

У номінації “За кращий твір у телевізійній сфері” премію присуджено **Юрію Макарову, Володимирі Ладичко, Олесі Моргунець-Ісаєнко та Роману Синчуку** — авторам фільму “Будапешт. Бомба під незалежність”. Фільм розповідає історію підписання Будапештського меморандуму 1994 року, аналізує історичні та політичні передумови угоди, її суспільний резонанс і наслідки для України. Автори розглядають Будапештський меморандум як одну з ключових зовнішньополітичних невдач України, наслідки якої значною мірою визначили подальший розвиток подій і стали одним із чинників, що передували повномасштабній війні.

У номінації “За кращий твір у радіомовній сфері” лавреатками стали **Юлія Чаплінська, Марина Люта та Анастасія**

Лавреатки Галина Дацюк і Юлія Чаплінська

Алексєєнко (Ана Море) — авторки документального проєкту “Як ми дорослішали? Революції, які нас змінили”. Документальний проєкт складається з трьох частин і розповідає про три революції в новітній історії України — Студентську революцію на граніті, Помаранчеву революцію та Революцію Гідності. Авторки через архівні аудіозаписи та особисті історії учасників відтворюють події від початку 1990-х років до сьогодення, показуючи їхній вплив на становлення української нації, самоідентифікацію громадян та формування української держави.

У номінації “За кращу наукову роботу в інформаційній сфері” премію присуджено **Степану Костю**, професору факультету журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка, за навчальний посібник “Антиукраїнський Голодомор 1932–1933 років: причини і наслідки, уроки і медійний дискурс”. У роботі досліджено причини Голодомору 1932–1933 років в Україні, його соціальні та морально-психологічні наслідки, основні аспекти історіографії та джерельної бази дослідження цієї глобальної катастрофи.

Просвітяни долучаються до поздоровлень нагородженим, зокрема наші найширіші вітання Галині Дацюк — членкині редколегії “Слова Просвіти”, невтомній трудівниці на ниві української культури. Шануймося!

Фото з відкритих джерел

“Куражу” не буде!

У Києві організатори змінили плани щодо щонайменше шести культурних заходів через безпекову ситуацію. Частину фестивалів перенесли на інші дати або весну, деякі події тимчасово скасували, а окремі програми скоротили. Про це пише медіа “Штаб Інфо”.

Зміни торкнулися фестивалів “ГогольFest”, “Кураж” і “Покоління”, музичного шоукейсу Young Blood Live, книжкового фестивалю “Книжкова країна. Загадкова”, а також екскурсій у парку-пам'ятки “Межигір'я”.

“ГогольFest” скоротить вересневу програму

“ГогольFest”, який повертається до столиці після дев'ятирічної перерви, перенесе частину великих заходів на весну. Про зміни повідомив засновник фестивалю Влад Троїцький у коментарі “Суспільне Культура”. Організатори відмовилися від проведення заходів у головній будівлі Міжнародного центру культури і мистецтв (колишній Жовтневий палац). Водночас із 16 до 20 вересня у столиці проведуть частину запланованої програми. Зокрема, у “Кінопалаці” відбудуться кінопокази та заходи візуального напрямку.

“Кураж” призупиняє проведення заходів

Фестиваль “Кураж”, запланований на 19–20 вересня, також повідомив про тимчасове призупинення роботи. Організатори повернуть гроші за придбані квитки та участь у заході. Водночас команда розраховує провести різдвяний “Кураж”.

“Покоління” отримало нові дати

Фестиваль “Покоління”, який планували провести цими вихідними, перенесли на 25–27 вересня. Раніше придбані квитки залишаються чинними. Організатори узгоджують нові дати виступів з артистами, а оновлену програму мають оприлюднити згодом.

Зміни торкнулися і Young Blood Live. Музичний шоукейс мав відбутися 6 вересня у клубі Keller, однак його перенесли. Нової дати організатори ще не назвали.

Книжковий фестиваль перенесли на весну

Ще одна зміна стосується фестивалю “Книжкова країна. Загадкова”, який планували провести на ВДНГ. Захід перенесли на весну.

Світлина для історії про особливу Подію

ТИЖНЕВИК ВСЕУКРАЇНСЬКОГО
ТОВАРИСТВА «ПРОСВІТА»
імені ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

АНОНС

Звернення до наших читачів, передплатників, просвітян

Друзі! Тижневик “Слово Просвіти” — один із небагатьох нині існуючих островів незалежного українського слова в інформаційному морі — за певного “сприяння” нашої влади опинився на межі припинення свого існування. І тільки ми самі, хто любить, шанує і дорожить українським правдивим і об'єктивним словом можемо допомогти “Слову Просвіти”. Будь-яка фінансова підтримка видання — це вагомий внесок в українську справу. Тож подаємо Вам наші банківські реквізити:

АТ КБ “ПРИВАТБАНК” (ЄДРПОУ банку 14360570, код банку 305299) відкрито рахунок: № UA263052990000026004036804116; отримувач: ГО “Всеукраїнське товариство “Просвіта” ім. Тараса Шевченка; код ЄДРПОУ: 00031756.

Призначення платежу заповнюється платником так, щоб надати повну інформацію про платіж.

Засновник:
Всеукраїнське
товариство “Просвіта”
імені Тараса Шевченка
Реєстраційне свідоцтво
КВ № 4066
від 02.03.2000 р.

Шеф-редактор
Павло МОВЧАН

Головний редактор
Ігор ЗОЦ

Редколегія
Любов ГОЛОТА (голова)

Павло МОВЧАН
Микола ТИМОШИК
Георгій ФІЛІПЧУК
Микола ГОЛОМША
Юрій ГАНДЗЮК
Галина ДАЦЮК
Євген БУКЕТ

Відповідальний секретар
Ірина ШЕВЧУК

Літературна редакторка
Галина ДАЦЮК

Коректорка
Олена ГЛУШКО

Комп'ютерна верстка
Ірина ШЕВЧУК

Бухгалтерія
279-41-46

Адреса редакції:
вул. Хрещатик, 10-Б,
м. Київ, 01001

E-mail: slovo_prosvity@ukr.net

Надруковано в ТОВ “Мера-Поліграф”,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14.

Листування з читачами —
тільки на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність
інформації несуть автори.
Редакція залишає за собою право
редагування та скорочення текстів.
Редакція не завжди поділяє
погляди своїх авторів.
При використанні наших публікацій
посилання на “Слово Просвіти”
обов'язкове.

Індекс газети
“Слово Просвіти” — 30617

